

FLOTTANS MÄN

KAMRATSKAP

ÖRLOGSTRADITION

SJÖFÖRSVAR

Nr 1 2011

FLOTTANS MÄN

Tidskrift för Flottans Mäns Riksförbund

Nr 1 mars 2011

Årgång 77

ISSN 0015-4431

Förbundets Høge Beskyddare:
AMIRALEN H.M KONUNG CARL XVI GUSTAF
Rikshedersordförande:
JAN THÖRNQVIST
MARININSPEKTÖR

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE:

Olle Melin - [epost: omelin@telia.com](mailto:omelin@telia.com)
Tel 0455-23964
Författarevägen 9, 371 63 LYCKEBY

GRAFISK FORMGIVNING:

Dag Åshage - [epost: paul.assar@euromail.se](mailto:paul.assar@euromail.se)
Tel 0455-48218
Fasanvägen 4, 370 30 RÖDEBY

TRYCKERI: Printfabriken, Karlskrona

ANNONSER:

Kontakta Birgitta Husfeldt-Ahlms
[epost: gittan.ahlm@telia.com](mailto:gittan.ahlm@telia.com)
Telnr: 070-3317502, 0175-30303

KANSLI:

Teatergatan 3, 111 48 Stockholm
Tel: 08-678 09 08
Öppet tisdagar 09-16
Internet: www.flottansman.se
Adress e-post: riksförbundet@flottansman.se

POSTGIRONUMMER:

Riksförbundet: 5 88 19-4
Stora Tratten 35 80 22-2

FLOTTANS MÄNS RIKSFÖRBUND

Ordf: Kommendör Johan Forslund
Tel: 08-571 448 510

V.ordf: Kommendörkapten Jan Wikberg
Tel: 063-12 95 62.

Sekr och informationsansvarig:
Elektroingenjör Bo Schagerberg Tel: 08-530 447 57.
bo.sch@bredband.net

Kanslichef: Örlogskapten Lennart Bresell
Tel kansliet: 08-678 09 08 Tel hem: 08-449 31 58
lennart.bresell@telia.com

STORA TRATTEN (Arrendator LoF Stockholm)
PL 326, 130 25 Ingmarsö Tel: 08-542 461 26
Telefontid juni-augusti 09-10, 17-18

Ur innehållet:

HMS Karlskrona åter i hemmahamn

4-7

Sjöbevakningen i Karlskrona har stängt
Sjöäventyr i Engelska kanalen

8-9
12-13

Hunden Bennos efterföljare
Marinstridsdagar i Karlskrona
Kontraktsanställda på plats
I skuggan av Jolly Roger
Segling på sydliga breddgrader
Oscar Fredrik - en okänd lyriker
Riksårsmötet
Nya chefer
Stockholms sjögård

14-15
16
17
18-20
21
22-23
26-30
31
32-34

Lokalföreningarna
Ny lokalförening

35-40
41

Målande militärer
Marinmusei årsbok
Nya böcker
Vad en gammal bild kan berätta

42-43
44-45
46-47
51

Omslagsbild:

*Riksårsmötet 2011 kommer att äga rum ombord på
Silja Serenade.
Andra erbjudanden kan man läsa om på sidan 54.*

Nummer 2 2011 utkommer i juni. Manusstopp den 15 maj.

Vart är Försvarsmakten på väg?

Ett nytt år i Flottans Män har inletts och vi har nu lagt jubileumsåret bakom oss och kan konstatera, att Flottans Mäns första 75 år uppmärksammades och firades på bästa sätt. Med den entusiasm, som visas av medlemmarna i Kamratföreningen, kan vi se framtiden an med tillförsikt.

Inför 2011 har vi naturligtvis stora förväntningar, som alltid när ett nytt år börjar, men också ett visst mått av nyfikenhet, hur den stora förändringen med ett nytt personalförsörjningssystem i Försvarsmakten kommer att falla ut.

Låt oss börja med att konstatera, att när Du läser årets första nummer av Flottans Män välkomnar vi en ny Rikshedersordförande; Marinen fick en ny inspektör, då konteramiral Anders Grenstad förfångades av konteramiral Jan Thörnqvist den 1 mars i år.

Flottans Män tackar Anders för hans stora engagemang och deltagande i Flottans Mäns aktiviteter och önskar goda vindar på den fortsatta seglatsen och hälsar Jan välkommen som ny Rikshedersordförande.

På ledarplats ställde en av våra största dagstidningar helt nyligen frågan "Vem avvecklade försvaret" och frågan är relevant, om än något tillspetsad, även om det inte finns ett entydigt svar, vem som är skyldig.

Under en lång följd av år har beslut fattats, på ibland diffusa grunder, om avveckling av förband, utbildningsanläggningar och materielsystem och antalet värnpliktiga, som inkallats till grundutbildning har minskat från en hel årsklass till en knapp femtedel. Nedmonteringen av den svenska försvarsförmågan har motiverats med en förändrad hotbild men också till del försvarats av ekonomiska skäl.

Sovjetunionens upplösning och avvecklingen av Warszawapakten innebar en sådan omvärldsförändring, att en viss reducering av Försvarsmakten kunde motiveras men inte i den omfattning, som vi idag ser resultatet av. Alltför stor betoning har lagts på plikten att tjänstgöra utomlands, när man är anställd i den "nya Försvarsmakten" och för lite talas om det nationella försvaret.

Ett stort och avgörande steg bort från det klassiska försvaret togs, när Riksdagen beslutade, att värnplikten skulle läggas på is och Försvarsmakten skall bemannas av kontraktsanställda och deltidstjänstgörande sjömän. Ett mer än hundraårigt system, som förenat oss i tanken om försvaret av fosterlandet, togs ur bruk, innan ersättningen var helt utmejslad.

Under Sälensveckan (Folk och Försvars konferens i Sälén) i januari diskuterades och kritiserades det nya personalförsörjningssystemet och media redovisade siffror, där det framgick, att försvarsmakten inte har lyckats rekrytera erforderligt antal soldater och sjömän. De mål för rekrytering, som Försvarsmakten har satt upp, har en-

dast uppnåtts till hälften och villkoren för anställning är inte slutligt framtagna! Värnpliktsystemet är lagt på is och den nya reformen är sjösatt, innan den är "bruksfärdig"!

Det här inger oro och ett antal frågor väcks, hur reformen skall implementeras och hur det kommer sig, att Försvarsmakten inte kan locka till sig tillräckligt många och duktiga ungdomar.

Få yrken kan väl konkurrera med livet i Flottan, när det gäller omväxling, spänning, arbetstillfredsställelse och gemenskap. Lön, karriärmöjligheter och arbetsmiljö är minst lika bra som de flesta andra yrken på motsvarande nivå!

När pojkar kallades in till värnpliktstjänstgöring placerades de vid förband i de olika vapenslagen och gavs en utbildning, som innebar, att de kunde tjänstgöra i Försvarsmakten i händelse av ofred. Idag ska de blivande sjömännen söka ett arbete, som de sannolikt har dålig kunskap om, därför att den rekryteringskampanj, som försvarsmakten bedrivit, har, enligt min uppfattning, inte givit tillräcklig information om, vad det innebär att vara sjöman i flottan. Rekryteringskampanjen ställer frågan om ungdomarna "har vad som krävs", men talar inte tillräckligt tydligt om för vad! För att säkerställa både kvalitet och kvantitet måste man på ett mycket tydligare sätt informera om, vad det innebär att söka sin utkomst i Försvarsmakten.

Försvarsmakten skall bemannas av kontraktsanställda och deltidstjänstgörande soldater och sjömän, som skall söka anställning på samma sätt, som man söker vilket arbete som helst. Det är bara det, att det är inte vilket arbete som helst att vara soldat eller örlogssjöman. Den grundläggande uppgiften för Försvarsmakten är att försvara landet i väpnad strid, med allt vad det innebär! Det är därför av synnerlig vikt, att det tydligt framgår, vad en anställning i Försvarsmakten innebär och vilka villkor, som gäller.

Ingen sansad bedömare tror, att det föreligger någon risk för ett väpnat angrepp på Sverige inom överskådlig tid, men orosmoln kan skymtas och en försvarsmakt kan inte nedmonteras hur långt som helst, utan att förlora förmågan att återigen växa till krävd förmåga inom rimlig tid och vi ställer oss därför frågan, vart är Försvarsmakten på väg?

John Brålund

Från höger statssekreteraren Håkan Jervell, ÖB Sverker Göransson, insatschefen Anders Lindström och marininspektören Anders Grenstad. Längst till höger Bo Åhgren, signalgivare från Marinens Musikkår

Lång resa men ingen långresa

På detta sätt uttryckte fartygschefen *HMS Carlskrona*, Håkan Nilsson, verksamheten i operation ATALANTA vid hemkomsten till Karlskrona söndagen den 5 december 2010.

Ett stort antal honoratiories men framför allt anhöriga hade mött upp i örlogshamnen i Karlskrona för att hälsa välkommen hem till de drygt hundralet sjömän, som fanns ombord.

Det blåste hårt från sydväst, temperaturen var omkring 0 och snöblandat regn föll stundtals, när fartyget kl 1000 förtöjde vid Mobiliseringskajen i örlogshamnen. Man mötte det svenska decembervädet, helt annorlunda än det väder, man vistats i under sommaren och hösten nere i Adenviken utanför Somalia.

På kajen mötte överbefälhavaren Sverker Göransson, marininspektören Anders Grenstad, Försvarmaktens insatschef Anders Lindström och statssekreteraren i Förvarsdepartementet Håkan Jervell. Marinens Musikkår spelade och de första ombord efter förtöjning var fartygschefens hustru och barn.

Första kontakt med Sverige hade dock tagits 40 minuter tidigare, då tre baobabträd från Tanzania överlämnades till fortchefen på Kungsholmsfort strax utanför fortet. Träden kommer att planteras någon gång våren 2011.

Totalt omfattade operationen 13 månader, där första tiden gick åt att anpassa fartyget till den kommande verksamheten. Efter några veckors transport var det dags att ta sig an uppgifterna, där fartyget under första delen av missionen fungerade som ledningsfartyg för den EU-ledda operationen. Under denna period var den svenske flottiljamiralen, Jan Thörnqvist, Chief Commander. Totalt omfattade operationen i Adenviken för *HMS Carlskrona* 7 månader.

Nu vidtar juluppehåll för besättningen, översyn av

fartyget på Kockums och därefter övergår *HMS Carlskrona* till att bli stabs- och lagfartyg för 3.sjöstridsflottillen.

ATALANTA var EU:s första marina operation och målsättningen har varit

- Att skydda Förenta nationernas World Food Program (WFP) fartygstransporter med humanitär hjälp i form av mat och andra förnödenheter till Somalias befolkning
- Att skydda sårbar sjöfart under passage genom farvattnen runt Somalia
- Att avskräcka och störa piratverksamheten utanför Somalias kust

Totalt har *HMS Carlskrona* eskorterat 11 fartyg in till Somalia, vilka totalt har levererat 17 859 ton förnödenheter. Man har avverkat nästan 50 000 distansminuter, vilket är mer än två varv runt jorden.

Fartyget varit till sjöss i 240 dygn, man har gjort av med 122 ton livsmedel och 5000 kubikmeter vatten. Drygt 600 helikopterlandningar har genomförts.

Just nu (3/12) sitter 22 fartyg och 521 besättningsmedlemmar gisslan hos piraterna. Man ser nu en ökad piratverksamhet med fler pirater, som försöker gå till sjöss. Man använder nu kapade fartyg som moderskepp för att komma längre ut till havs.

Såväl fartygschef som överbefälhavare och marininspektör ansåg, att operationen hade varit mycket lyckad och att man hade levt upp till EU:s målsättning. Man ska ha klart för sig, att operationsområdet omfattar en yta större än Nordamerikas.

Senare på dagen ägde en medaljceremoni rum i Kungl Amiralitetskyrkan, där Försvarmaktens medalj tilldelades besättningen.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

*HMS Carlskrona på ingående i örlogs-
hamnen*

*Första kontakt med svensk jord på 9 månader.
Landgången sätts ut*

*Överbefälhavaren Sverker Göransson
och fartygschefen Håkan Nilsson*

Förväntansfulla anhöriga

*Genomgång efter operationen. Från vänster statssekreteraren Håkan Jervell,
överbefälhavaren Sverker Göransson, fartygschefen Håkan Nilsson, marininspektören Anders Grenstad och insatschefen Anders Lindström*

Statssekreteraren i Försvarsdepartementet Håkan Jervell

HMS Carlskrona anlöper örlogshamnen med Hemlängtan blåsande

Amiralitetskyrkan i Karlskrona var fylld till sista bänkplats, då sjöfolksbasen och ex-sjömannen Kenny Reinhold höll ett känslösamt tal i sin egenskap av ordförande i Stiftelsen Sveriges Sjömanshus.

Det skedde, sedan HMS *Carlskronas* just hemkomna besättning medaljerats för insatsen i EU-operationen Atalanta i pirathärjade farvatten utanför Somalia (se *Flottans Män 3-2010*). I ceremonierna deltog bl.a. överbefälhavaren, general Sverker Göransson, marininspektören, konteramiral Anders Grenstad, och statssekreteraren i försvarsdepartementet, Håkan Jevrell.

– Vi vill hedra alla er som varit del av uppdraget i Adenviken med omnejd och framföra ett varmt tack från svenskt sjöfolk och den dryga miljon seglande sjömän runt om i världen, som löper risk att drabbas av piraternas terror, sade Kenny Reinhold. Det gör vi i form av en symbolisk gåva, som kommer att påminna er om sjömanskårens djupa tacksamhet för er insats till skydd mot piratangrepp och terror.

Gåvan är en målning på canvas av Stockholmskonstnären Stig Fyring. Den överlämnades till fartygschefen, kommandörkapten Håkan Nilsson, och flottiljämral Jan Thörnqvist, som under *Carlskronas* tid som stabsfartyg var *force commander* för hela operationen. Motivet visar HMS *Carlskrona* i Adenviken. En metallplatta bär texten ”Handelsflottan tackar Marinen för god vakt i farofyllda vatten under Sjömannens år 2010. Stiftelsen Sveriges Sjömanshus”. Tavlan får en framträdande placering på Sjöofficersmässen i Karlskrona.

Tidigare samma dag hade HMS *Carlskrona* värdigt glidit in i Örlogshamnen med en enorm ”hemlängtan” – den hemkomstvimpel som traditionen påbjuder – vilt fladdrande i snöbyarna. Enligt uppgift är den 86 meter lång, den längsta någonsin. Prick 1000 förtöjde fartyget.

Jag frågar Håkan Nilsson om en annan tradition, exotisk växtlighet till ”Återvändandets trädgård” på Kungs-

Kenny Reinhold i Amiralitetskyrkan.

Statssekreteraren Håkan Jevrell Talar i Amiralitetskyrkan (Foto: Ingmar Elofsson)

Håkan Nilsson och Jan Thörnqvist tackar Sjömanshusstiftelsens ordförande Kenny Reinhold och dess chef Christer Nordling.

Tasvian med fartyget på plats på Sjöofficersmässen (Foto: Olle Melin)

holmen i inloppet till Karlskrona. Jodå, fartyget har fört hem tre exemplar av apbrödsträdet *baobab*, en art som växer på båda sidor Adenviken.

HMS *Carlskrona* lämnade hemmahamnen den 13 mars och återvände hem den 5 december.

Fotnot: "Hemlängd" fastställs genom att dividera fartygets längd (105,7 meter) med årets dagar och multiplicera den summan med det antal dygn som fartyget varit hemifrån. Vimpeln motsvarar ungefär *homeward-bound pennant* i US Navy och *paying off pennant* i Royal Navy.

Medaljutdelning

Torbjörn Dalnäs, text och foto

Medaljutdelningen var omfattande. Till vänster medaljerar ÖB Sverker Göransson några ur besättningen (Foto: Ingmar Elofsson)

Och så Försvarmaktens insatschef Anders Lindström (Foto: Ingmar Elofsson)

Marininspektören Anders Grenstad som medaljutdelare (Foto: Ingmar Elofsson)

Sjöbevakningen i Karlskrona har stängt för gott

Det började med Kubakrisen 1962. Visserligen hade det Kalla kriget pågått sedan 1945 med Tjeckoslovakienkuppen 1948, Berlinblockaden 1949, oroligheterna i Östtyskland 1953, Ungernkrisen 1956, Suezkrisen samma år och Berlinmurens byggande 1961.

Men Kubakrisen ansågs vara den händelse, som utan tvekan skulle kunna utvecklas till en storkonflikt.

Under 1950-talet hade Sverige investerat i ett 30-tal kustspaningsradarstationer placerade runt kusten från Holmögadd i norr till Nordkoster i väster. Kubakrisen innebar, att ett antal av dessa stationer drogs igång i fredstid för att på så sätt spana över Östersjön och Västerhavet såväl mot sjömål som mot luftmål. Stationerna kom att gå dygnet runt, året om och de fasades sedan successivt ut i takt med, att den tekniska utvecklingen framskred och modernare utrustning sattes in. Men dessa kustspaningsradarstationer var seglivade. Den sista togs ur bruk så sent som 2010 (Gotska Sandön), men då hade tekniken kommit så långt, att ingen personal behövde sitta ute på stationen.

Från stationerna rapporterades resultatet av spaningen till olika centraler ur flygvapnet och därifrån vidarebefordrades uppgifter från sjöspaningen till respektive örlogsbas. I takt med den tekniska utvecklingen förändrades verksamheten och spaningsmetoderna blev allt mer avancerade. 1984 installerades ett nytt system, som kallades STINA och 1987 hette utrustningen STRIMA för att 2009 bli Sjöstri ny. Parallellt inrättades ett antal sjöbevakningscentraler och dessa fanns i Härnösand, på Muskö, i Visby, Karlskrona, Malmö och Göteborg.

Med start 2007 började nedläggningen och den har fortsatt fram till den 1 december 2010. Härnösand lades ned 2007, Visby och Malmö 2009 och Karlskrona så den 1 december 2010. Den nya tekniken möjliggör nu, att hela landets luft och sjöterritorium kan övervakas från två platser, Muskö och Göteborg.

Sjöbevakningen i Karlskrona har haft ansvar för södra Östersjön, ett område där det sker cirka 60 000 fartygspassager årligen. Stationen har också övervakat området i samband med olika skjutningar upp till 200 dagar om året. Vidare har råbilden utnyttjats av kustbevakningen för deras verksamhet. Till detta kommer 400 ledda flygpass med flygkåren och kustbevakningen.

I medeltal en incident i veckan har varit legio. Det nya positioneringssystemet AIS (Automatic Identification System) har inneburit, att "skyldiga" fartyg lättare kan identifieras.

Marininspektörens stabschef ger tillbakablick

Från början satt sjöbevakningen i örlogshamnen i Karlskrona, men flyttade ut till en bergrumsanläggning norr om centrum 1989.

Ett par av de mera spektakulära incidenterna är

- Den 1 juni 2004 rammades en lettisk trålare av ett fartyg, varvid 6 lettiska fiskare fick sätta livet till. Fartyget avvek från olycksplatsen. Vakhavande sjöledare, Christian Kroon, kunde med hjälp av radarbilder, AIS och ett engagerat arbete avslöja det skyldiga fartyget, och befälhavaren kunde därmed lagföras.
- I februari 2006 upptäckte vakhavande sjöledare Mikael Andersson ett fartyg, som rörde sig i cirklar söder om Sandhammaren. Fartyget identifierades och här handlade det om avancerat sjöfylleri. Sjöbevakningens arbete innebar, att befälhavaren kunde lagföras.
- I juli 2009 kunde sjöbevakningscentralen följa kapningen av ett ryskt fartyg i Östersjön. Det konstiga betendet från fartyget fångade uppmärksamheten och många av frågorna kring denna incident är ännu i dag obesvarade.

De sista åren har dock inga militära överträdelser ägt rum.

Vid sjöbevakningscentralen i Karlskrona tjänstgjorde 15 anställda och fram till nedläggningen 10 värnpliktiga. De anställda är omplacerade till andra arbetsuppgifter inom Marinbasen.

Det blev sjöledare Mikael Andersson, som cirka 11.30 den 30 november 2010 fick meddela de kvarvarande stationerna, att sjöbevakningscentralen i Karlskrona stängdes, varefter stationschefen Lars Ågren anbefallde en sista notering i krigsdagboken.

Olle Melin

Kontroll av läget på Östersjön. Kommendör Bo Rask visar BLT reporrtter. I bakgrunden siste chefen Lars Ågren

Marinbaschefen Jan Thörnqvist delar ut minnesgåva till Ing-Louise Svensson, den sjöledare som har längst tjänstgöring i centralen.

Sjöledaren Christian Kroon

I väntan på det oåterkalliga

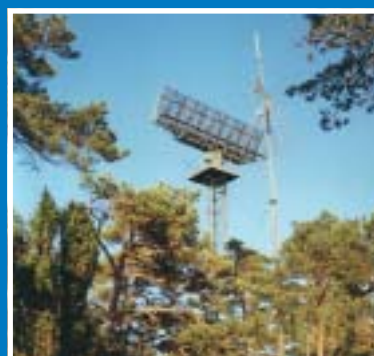
Vakthavande sjöledare Mikael Andersson meddelar övriga stationer att sjöbevakningen i Karlskrona stängt för gott

Operationsrummet i kustspaningsradar

Foto: Olle Melin

Kustspaningsradarstationen på Aspö Antennen

Har Du legat på Maria

Berätta inte för Din fru, berätta för Flottans Män! För många år sedan fanns ett upprop i Marinytt, där man ville försöka samla anekdoter (sanna eller skräckhistorier) från Er, som hade minnen eller historier från stabsfartyget *HMS Marieholm*.

Vi vet inte vart detta resulterade i. Nu görs emellertid ett nytt försök att samla historierna och publicera dem, innan vi för gott lämnar för nya seglatser.

Tänk efter, skriv och berätta. Har Du svårt att skriva, hör av Dig och berätta och vi försöker redigera Dina minnen till en historia, som Du godkänner och som underhåller andra.

Så här långt har vi 16 rubriker till korta anekdoter. Din är säkert inte sämre!

Hälsningar Kryte 403 Hielm, Kryptohytten, Nådens År under däck 1967-68!

Hör gärna av Er, jag finns på nedanstående kontaktuppgifter

Bengt Hielm
Vegagatan 11, 263 38 Höganäs, Tel 042-330 321,
0701-42 42 42
mail: bengt.hi elm@telia.com

Den första av sex lotsbåtar från Dockstavarvet har levererats till Tyskland

NB 563 LVB LABOE till vänster om en äldre lotsbåt i Kiel

NB 563, LVB LABOE, levererades till Kiel den 21.12.2010 som den första sjösatta i en serie av sex snabba lotsbåtar för styrelsen för lotsväsendet beställda av Fachstelle Maschinenwesen Nord i januari 2010.

Lotsbåtarna kommer att betjäna av lotsföreningen i Kiel under ledning Lotsenbrüderschaft NordOstseekanal II / Kiel/Lübeck/Flensburg.

Sidan monteras av tryckeriet

Det kom ett brev från Göran Lundberg, officer i flottan kurs 1948. Han skriver:

En veteran i Flottans Män, Anders Farnell, avled 89 år gammal dagen före julafton 2010. Han hade en lång och framgångsrik karriär bakom sig. Han började som stamanställd radioman, blev fänrik 1948 och pensionerades som byråchef vid Försvarets materielverk.

Vi kurskamrater samlade oss en gång i tiden och skrev ihop en del minnen, både roliga och spännande, från yngre år i Flottan. Av Anders hustru Maud fick jag ett antal handskrivna anteckningar, som kunde vara början till en historia.

För att teckna Anders minne och för att återuppliva våra minnen från Flottans storhetstid, återger jag hans historia ordagrant och hoppas på en angenäm läsning.

Sjöäventyr i Engelska kanalen

Det är tyvärr mest stressbetonade situationer i Engelska kanalen, som fastnat i mitt minne.

Den första är från 1953 under kröningsrevyn på Spithead. Hela *Göta Lejons* gunrum var på drift, när jag gick på hundvakten. När två båtturer återvänt utan några officerare, anade jag det värsta, tog med mig ett par kraftiga bårbärare och for vid tvåtiden på natten till vårt värdfartyg, ett canadensiskt hangarfartyg. Där mottogs jag översvallande. Landskamp pågick i en av hangarerna. Sverige låg under och behövde förstärkning, men en sur löjtnant ajournerade tävlingarna till påföljande dag på *Göta Lejon* och jag återvände med fulltalig officersbesättning utan hjälp av bårbärare. Den canadensiska kröningsölen var vidunderligt god, men the Solent var otrevlig att navigera på i nattmörkret med snurrande tidvatten och med hundratals fartyg att välja på.

Nästa besök var 1956 för att som chef på *Gladan* delta i första Tall Ships Race. Vi skulle först gästa sjökrigsskolan i Dartmouth. Då vi var tidigt ute, ankrade jag upp utanför inloppet till kanalen några dagar före starten, som gick vid Torquay. Det var midsommarafton och kanalen låg spegelblank. Jag hade med mig en liten midsommarstång, inköpt på Tempo och kring den på storluckan hade vi tjo och tjim till långt fram på natten. För de nyinryckta jungmännen, måste den kvällen efteråt ha framstått som en urfalsk varubeteckning på sjömanslivet.

När vi efter starten passerade platsen igen, rådde tät tjocka och fartygen bölade runt omkring oss, men som f.d. chef för radarutbildningen på *Prins Carl*, var jag lugn. *Gladan* var ett präktigt radareko, ingen fara. Då dyker något grått upp. Det kunde varit förseglet på någon av fullriggarna, men det var förstäven på en 25 000-tonnare; ett amerikanskt transportfartyg, som gick rutten Hamburg – Plymouth och höll sina normala cirka 20

knop. *Gladan* låg tvärs och skulle ha kluvits på mitten, om inte förste officeren kastat sig på rodret och fått oss på parallellkurs – utan någon som helst segelmanöver. Transportfartyget passerade i full fart längs oss på en meters avstånd. Den brassade bredflocksran klarade sig med några centimeter till godo. Jag hann inte få tag på signalpistolen – och tur var det. Någon högt däruppe stack ut hakan och vinkade.

Min anmälan till tävlingsledningen hade ingen verkan, vad jag vet, men en journalist skrev en upprörd artikel i sin seglartidskrift och sådant brukar ju kunna ”ta”.

När vi för tredje gången passerade platsen ett par veckor senare, rådde full orkan. När *Gladan* på hemväg från Lissabon angjorde Land’s End, blåste det kuling från sydväst. Den engelska väderlekstjänsten, som brukade vara pålitlig, talade om avtagande vind, så jag behöll stor, skonert och stagflock satta. Jag tyckte nog, att det började dra mer, än jag trivdes med, så jag gick inte till vila den natten. Klockan 3 larmade väderlekstjänsten. Man hade gjort ett misstag och det var orkan på gång, mitt i juli! Nu blev det bråttom. Jag beordrade alle man på däck, lade på stormluckorna, halade storen och förberedde undanvindsvändning – något annat var uteslutet – för att söka mig upp mot Engelska kanalen och förhoppningsvis få lite lä. Jag beordrade ”håll i er!” och ”vända1”. Sjön gick grön över däck, skonertbommen knäcktes som en tändsticka, men fartyget reste sig. Jag gick upp i vind och tog ner skonerten. Fartyget låg praktiskt taget stilla, då jag fick syn på ett par mörka föremål i lä. Hade jag två man över bord? Jag fick upp kikaren och kunde lättad konstatera, att det var två bomkuddar till livbåten. Jag beordrade ändå uppställning och kontroll – och då saknades en man! Kontroll igen. Samma resultat men också upplysning, att den saknade inte setts till under manövern. Kontroll igen i alla utrymmen och i segelkojen under en packe segel hittades slutligen en skräckslagen jungman. Han

hade några veckor tidigare lämnat den trygga torvan någonstans i Sverige för det romantiska sjömanslivet. Han hade säkerligen varit nöjdare vid sin läst.

Vi loggade tio knop för stagfocken och siktade snart Isle of Wight, där vi skulle gästa Cowes påföljande veckoslut. Det visade sig utmärkt att ligga bi för stagfocken, så *Gladan* fick glida fram och åter med tidvattnet de tre dygn, som orkanen varade. Batterierna var tömda på "kräm" efter nattens övningar och hjälpmotorn gick inte att starta. Reglementerade ljus klarades med fotogenlampor, men värre var, att radion var död. Jag förstod, att man naturligtvis var oroliga hemma. Via batterimottagare kunde jag själv höra nödsignalerna från andra fartyg i området. Segraren i kappseglingen, *Moyana* sjönk inte långt från oss. Besättningen klarade sig dock och jag träffade kaptenen under vårt besök i Cowes. Home Fleet gick ut för att assistera. Jag tog signalkontakt med ett hangarfartyg och bad dem vidarebefordra till Marinstaben i Stockholm, att jag var OK och att jag skulle anlöpa Cowes, när vädret tillät. Meddelandet fastnade naturligtvis i någon övningsjournal och gick inte fram. I Cowes möttes jag av en signalman hemifrån, att "omedelbart inkomma med en förklaring", varför jag inte hört av mig på flera dagar.

Att förklara detta för en skrivbordssjöman skulle överstiga min förmåga, men lyckligtvis hade jag Cogga Bager närmast över mig. Han skulle förstå och kunna översätta till stabssvenska, så jag tog fram min Halda och hällde upp ett stort glas whiskey. "Till chefen för 1:a skonertdivisionen", började jag högtidligt och när whiskeyn var urdrucken och brevet klart, avslutade jag "med hjärtliga hälsningar, Anders Farnell". Det var en bra skrivelse, sa Cogga. Ja, du får ta med det, du tycker är användbart, sa jag, men jag måste faktiskt skriva av mig till någon, som begriper. – Jag skickade brevet som eget yttrande, svarade Cogga. "Du är inte klok, sa jag. Du ljuger!"

Men han ljög inte. Jag fick tillbaka skrivelsen med på-

HMS Gladan i hårt väder

skriften "föranleder ingen åtgärd". Men från amiralen Samuelsson i Karlskrona, som kände sig trampad på tårna av CM, fick jag en signal, där han uttalade sitt synnerliga välbehag över mitt skickliga agerande under den förfärliga orkanen i Engelska kanalen, med kopia till Chefen för Marinen i Stockholm, så det så!

Alla sjömän älskar inte havets våg, men visst är det roligt, att då och då ta en dust med Kajsa. Det gäller även pensionärer vid Himmelsfjärdens exotiska vatten. Engelska kanalen och the Solent kan jag dock avstå från och det har sina förklaringar ovan. Numera finns det ju för övrigt tunnel från Frankrike till England, så det kära London kan man besöka utan att bli våt om fötterna.

Anders Farnell

Göta Lejon

Efter artikeln om hunden Benno på Gålö, har redaktionen fått två brev med anknytning till ärendet. De återges här nedan. Red.

Hej !

Läste insändaren om hunden Benno på Gålö. Jag var på Gålö, liksom andra söner till anställda, flera somrar på 50-talet, då min pappa Sixten Persson fortfarande var stationerad där. På den tiden var basen i sin blomning och full aktivitet rädde. Ön var ett eldorado för oss pojkar, som gillade tekniska saker. Vi fick vara med i verkstäderna, vi tittade på, när torpeder klargjordes, motorer byttes i torpedbåtarna och vi fick till och med följa med på någon provtur efter motorbytet. Ofta hördes i högtalaranläggningen, som var upphängd och spridd över hela området, "Båtstyren till Skaymastern". Då gällde det att skynda sig till förtöjningsplatsen för permitentbåten, för om man var först och hade tur, kunde man få åka med till Vitså för att hämta eller lämna någon officer eller några permitenter. Hade man riktig tur, fick man styra själv också.

Det var härliga dagar och Benno var allestädes närvarande. Han tillhörde Gålö och lufsade omkring efter eget kynn och var den snällaste schäfer Du kunde hitta. Han hade en enorm förmåga att alltid passa tiden efter lunch, då det kunde vankas godsaker, som personalen lämnat kvar på tallriken och som var läckerheter för en hund. Vid ett flertal tillfällen fick Benno följa med någon hem över helgen (han var allas egendom) och så även hem till vår familj. Jag kommer ihåg, att pappa köpte en begagnad pulka, som vi spände på Benno med tvivelaktig framgång.

Däremot var Benno en tränad vakthund. Han hade genomgått (om jag minns rätt) Arméns hundskola och var tränad för att vakta det, som man sade åt honom att vakta. Särskilt kommer jag ihåg ett tillfälle, då mina föräldrar och jag var på en tillställning, som scouterna hade i Vendelsö Gård och pappa hade glömt något hemma. Det hade en annan scoutförälder också gjort, så att pappa bad honom hämta, vad han glömt, på samma gång han hämtade sina saker. Till historien hör, att denne förälder hade ett förflutet som tränare av hundarna vid armén och

kände Benno. Alltså inga problem! Sagt och gjort. Han hämtade sina saker hemma och fortsatte till vårt hus. Tiden gick och han syntes inte till. Vad göra? Pappa åkte hem och fann föräldern sittande i en fåtölj med Benno ligande vid dörren vägrande släppa ut honom. Hunden var tränad att släppa in någon, men att inte släppa ut en som inte tillhörde etablissemangen.

Varifrån Benno ursprungligen kom, vet jag inte. Men att "Motor-Ivan" tog honom till Gålö, kan mycket väl vara sant. Däremot är det inte sant, att han liftade med bussen och tog permission. Det var en annan hund, som bodde på Märsgarn.

Jag har ett flertal gånger varit uppe och besökt Bennos grav, men nu är det några år sedan sist. Jag är på Gålö ibland flera gånger i veckan, i min egenskap av hamnkaptan i Gålöbasens Båtklubb och har en stor förkärlek för den gamla torpedbåtsbasen.

Mitt förslag till placering av Bennos gravkors/minnesmärke är, att det sätts bredvid det monument, som rests i form av en MTB-ratt i närheten av, där gamla matsalen låg med utsikt över Norra hamnen, där Benno hade sitt revir. Benno hade aldrig något att göra med Berga, så det förslaget tycker jag inte är aktuellt. Gålö skall det vara och jag kan åta mig att fräscha upp Bennos minnesmärke och placera det på nämnda plats. Jag har kontrollerat med MTB-veteranerna och det är OK.

Historia är intressant, men det är sjutton också, att man måste bli gammal för att få perspektiv!

Tack för en bra tidning.

Med vänlig hälsning

Sixten Persson

(son till Sixten Persson ("torped-Sixten") och med ett mycket långt förflutet på Gålö. Tel: 070 5725000)

Hunden Benno's efterföljare på Gålöbasen

Under rubriken - *Hjälp med att hedra en avlidne "kollega"* – (Flottans Män nr 4 2010) berättar Örjan Sundkvist på HMS Loke om hunden Bennos tid på Gålöbasen och efterlyser kompletterande uppgifter om från läsarna

Jag har tyvärr inga nya uppgifter om just Benno, men det finns faktiskt andra hundar och djur som tjänstgjort på Gålö och i andra kommenderingar inom Marinen, vilka är väl värda ett omnämnande i sammanhanget.

Pansartaxen Bosse

Bosse kännetecknas bäst med följande strof; "Kommer

kallad men ej strax – ty född till slav är ingen tax". Taxen kan ibland befinna sig långt från sin jagare (jägare) och måste sålunda fatta *egna* beslut, om vad som skall göras. Envishet är för taxen en dygd, som synes

Skeppshunden Spica på jagaren Romulus

Spica var det ursprungliga namnet på jagaren *Romulus*, när fartyget tjänstgjorde i den italienska flottan. Efter svenskt köp 1940 av fyra jagare, var avsikten, att de nya jagarna skulle få svenska klassiska jagarnamn, något som inte fann sitt gillande hos den italienska flottan i La Spezia. Men eftersom personalen på flottbasen varit så

"Bosse" vill ogärna lämna sin post på T 26 och förhandlar surt med sin chef

hjälpssamma, beslöt man från svensk sida, som en hyllning till de italienska värdarna, att omdöpa de två modernaste jagarna till *Romulus* och *Remus* efter den kungliga varghonans valpar i Rom. Alla var nöjda med tingens ordning och kommandörkapten Hagman kunde äntligen löpa ut med sin eskader, medan fartygen i hamnen manade reling.

Romulus skeppshund var vid den tiden tre år och född ombord. Hon var trotsig och ville absolut inte mönstra av, utan fick följa med fartyget till Sverige för fortsatt tjänstgöring. Dock bibehöll hunden jagarens ursprungsnamn – nämligen *Spica*, ett namn som sedan levde vidare i den nya torpedbåtsklassen på 1960-talet på Gålö.

När *Romulus* en dag på fyrtiotalet låg förtöjd vid Skeppsholmen i Stockholm, gick en verkmästare ombord för att låna en reservdel till systerfartyget *Remus*. Detta sågs med oblida ögon av vakten *Spica*, som på intet sätt lät verkmästaren gå iland igen. *Spica* blev mer och mer hotfull. Det fanns till slut inget annat att göra för verkmästaren än att släppa reservdelen, kasta sig i sjön och simma i land.

Skeppshunden *Spica* hade sin korg i en kartong vid högbåtsmannens bing och betraktade honom som sin bästa vän. När *Romulus* vid ett tillfälle åter var förtöjd vid Skeppsholmen, beslöt högbåtsmannen att besöka sin mamma, som bodde på Söders höjder. Mamman bjöd på kaffe och efter någon timme kom hunden *Spica* överraskande in i rummet. Hur i himmelens namn hade hon hittat dit från Skeppsholmen? Men genom Örjan Sundqvist artikel i Flottans Män nr 4 får vi förklaringen. Hon gjorde som hunden Benno – tog spårvagnen förstas!

HMS Romulus 1940

Engelska flottans maskot Timothy the tortoise

För några år sedan var en dödsannons insatt i *The Times*. Annonser visade, att Timothy the tortoise hade avlidit vid 160 års ålder! The British Navy's maskot stod redan 1854 på linjeskeppet *HMS Queen's* halvdäck och tittade intresserat på, när Sevastopol bombarderades under Krimkriget. Han tjänstgjorde i flottan under en lång rad av år i East Indies and China Seas. Efter välförrättat värv vid förra sekelskiftet avgick Timothy med pension och njöt sedan sitt otium under resten av sina dagar hos Earlen av Devon, i Powderhams Castle's slottspark.

En dag 1926 blev den 5 kg stora Timothy sjuk för första gången i sitt liv. I samband med veterinärbesöket fann man, att Timothy egentligen var en *hona*! Amiralitetet funderade, vad att göra? Men man beslutade enhälligt att Timothy, efter tillfrisknandet skulle *fortsätta* att vara en hane, vilket han var under ytterligare en mansålder.

I dödsrunan stod att läsa: "*Timothy will be buried with full honors on the castle ground*" Något annat var väl inte tänkbart....

Timothy med flaggskeppet HMS Queen

Frågan om gravkorsets nya placering för hunden Benno

Örjan Sundqvist föreslog i sin artikel, att gravkorset, som återfunnits, borde placeras på slottet i Berga. Om detta inte går att ordna, kan jag tänka mig att ta upp frågan med ordföranden i Föreningen Veteranflottiljen MTB Veteraner, som arrenderar Gålöbasen.

För några år sedan invigde HKH Konungen det nya monumentet på Gålö, som består av en ratt från en förolyckad MTB.

Såvitt jag vet, står monumentet inte långt från den plats, där stabshuset Pentagon en gång i tiden låg och det är väl där någonstans, Benno har sin grav. Bennos kors kan efter uppsnyggning, lämpligen bultas fast i samma berg som en hyllning till alla de kollegor, som idag tjänar och som har tjänat i olika Flottor, vilket jag betraktar som en hederssak för våra fyrbenta kollegor

Klas Holmdahl

F.M Norrköping

Marininspektören Anders Grenstad längst bort och därefter Sten Swedlund, tidigare chef för Kustflottan, Hans Hedman tidigare VD Karlskronavarvet, Christer Fredholm, som bl.a. var HMS Carlskronas första fartygschef samt Rolf Edwardson, även han en gång chef för HMS Carlskrona.

Tillträdande marininspektören Jan Thörnqvist tillsammans med Per Ståhl, ytterligare en i raden av fartygschefer på HMS Carlskrona.

Carl Johan Hagman

Rolf Edwardson

Dansk sjörätt från 1590

Freds- och handelstraktat med republikerna Tunis och Alger från 1736 respektive 1729

Marinstridsdagar i Karlskrona

Den 26 till den 28 januari 2011 anordnades marinstridsdagar i Karlskrona. Första dagen var en gemensam föreläsningsdag medan de övriga dagarna var uppdelade i ett antal ämnesområden som UV, telekrig, sytevapen, nautiskt seminarium, signalskydd/samband, artilleri och robot 15.

Anordnare var Sjöstridsskolan.

Första dagen inleddes med ett föredrag kallat *Kvalitet och säkerhet i handelsflottan – från ISO till Aden*. Föredragshållare var VD för Höegh Autoliners, ett norskt rederi, som varje månad har 25 passager genom Adenviken med något av sina 75 fartyg. Carl Johan Hagman är reservofficer i flottan, ledamot i Kungl Örlogsmannasällskapet, sjörättsjurist och har suttit i redareföreningens styrelse.

Det var en skrämmande bild över läget i Adenviken, som spelades upp. Under 2010 förekom 61 kapningar, 30 fartyg och 727 sjömän sitter i dag fast hos pirater och 30 civila fartyg har beskjutits. År 2011 väntas bli ett rekordår, vad gäller piratverksamheten. Carl Johan Hagman poängterade, att det viktigaste för rederiet i sammanhanget var att sätta besättningarnas säkerhet främst till vilket pris som helst.

Han gav också den svenska flottan en stor eloge, dels för den fina utbildning som gavs officerare och då främst ledarutbildningen, men han lovordade också den fina insats som flottan gjort under två missioner i området. Med hänsyn till områdets vidd, bedömde han, att nuvarande resurser var allt för knappa. Han menade också, att intresset från politikernas sida var vida större för pågående markoperationer än att jaga pirater i Adenviken.

F.d. kommendörkaptenen Rolf Edwardson höll ett mycket intressant föredrag, om hur vi gjorde tidigare. Flottan deltog aktivt i att skydda svensk sjöfart i Medelhavet från pirater i de s.k. barbareskstaterna. Han visade också på freds- och handelstraktat från tidigt 1700-tal, där svenska kronan med mutor banade väg för svensk sjöfart. Vårt grannland Danmark har i sammanhanget en sjörätt, som går tillbaka till 1590.

Nyutnämnde flottiljamiralen, Jan Thörnqvist, delgav sina erfarenheter från den nyss avslutade Atalantamissionen, det förekom föredrag om Rysslands marina operationer, Sjöstridsskolans taktikutvecklingsarbete, meteorologi, oceanografi samt logistik för marina förband. Som avslutning på dagen framträdde avgående marininspektören Anders Grenstad och han talade om Marina perspektiv på sjöfartens och nationens behov av säkerhet.

Jag tror inte, att det var många av marinens officerare, som inte var på plats denna dag, med mycket värdefulla och utmärkta genomgångar.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

Kontraktsanställda sjömän på plats

Måndagen den 31 januari ryckte de första frivilliga eleverna in vid Marinbasen i Karlskrona. Det rörde sig om totalt 183 pojkar och flickor, som nu påbörjar sin grundläggande militära utbildning (GMU), vilken pågår i 3 månader. Därefter kan de, som klarat proven få kontraktsanställning vid någon av marinens enheter, om de så önskar. För det hela är numera helt frivilligt.

Skulle inte den militära miljön passa den enskilde, är det bara att säga upp sig och göra något annat.

Tiderna förändras. Från Karlskronas grundande 1680 fram till och med 1901 utgjordes flottans manskap i huvudsak av båtsmän, rekryterade av de s.k. båtsmanshållen för att fr.o.m. 1902 ersättas av den allmänna värnplikten. Denna sista institution gick i graven 2010.

- På värnplikts tid blev de, som inte inställde sig hämtade av polis. Skulle någon utebli i det nya systemet, handlar det troligen om, att vederbörande funnit en ur sitt tycke bättre sysselsättning -, menade bataljonschefen Peter Glimvall, som har det omedelbara ansvaret för den kommande utbildningen.

Utöver de, som sökt som blivande sjömän, ryckte även 18 blivande officersaspiranter in för utbildning vid Sjöstridsskolan.

- Dessa båda utbildningsgrupper är de första i Försvarsmaktens nya personalförsörjningssystem. Hur detta system kommer att fungera fullt ut, är ännu för tidigt att uttala sig om -, menade Peter Glimvall.

Undertecknad fick tillfälle att samtala med två av de inryckande, Carl Lüning och Maria Virgin Björkman, båda från Stockholm.

Carl, som fyller 20 år i höst, kommer direkt från gymnasiestudier vid Bernadottegymnasiet i Stockholm och har tidigare provat sjölivet i form av utbildning vid Sjövärnsskåren. Han är uttagen som vapentekniskt gruppbefäl och som sådan kommer han att ansvara för underhåll och vård av de olika artillerisystemen ombord. Carl är helt inne på att efter grundutbildningen fortsätta med förhoppningen att få läsa vidare till officer. Han såg verkligen fram mot de närmaste månaderna.

Maria är 23 år och så gott som färdigutbildad civilekonom. Hon bestämde sig för några år sedan att göra "lumpen", men av olika anledningar sköts detta på framtiden. Men, som hon själv uttryckte det: Nu eller aldrig! Maria är uttagen som sjöstridsgruppbefäl och kommer så småningom, om hon fortsätter efter de tre månaderna, att tjänstgöra på något av flottans stridsfartyg. "Jag är taggad till tusen", var hennes avslutande ord vid vårt samtal.

Vi önskar Carl och Maria "Lycka till! i sin tjänstgöring vid flottan.

Foto: Olle Melin

Olle Melin

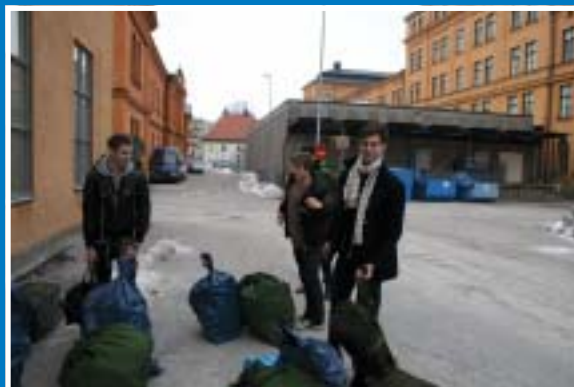
Utlämning av utrustning i serviceförrådet Gula kvadraten

Carl Lüning

Maria Virgin Björkman

Carl Lüning tillsammans med några av sina nya kamrater

Bataljonschefen Peter Glimvall radiointervjuas

Pirater har alltid fascinerat människan. Ett otal romaner har skrivits i ämnet. Barn klär ut sig till pirater och i Karlskrona ger Marinens Musikkår årligen en s.k. sjörövarkonsert för barn, där såväl musiker som barn klär ut sig till pirater i en färgglad palett. Man kan undra om föräldrarna lika villigt klädde ut sina barn, om temat varit talibaner.

Rolf Ahlins artikel nedan beskriver en av de mest kända sjörövarskildringarna genom tiderna.

I skuggan av Jolly Roger

Flottans långresefartyg passerade ofta genom farvatten, som sedan gammalt varit ökända tillhåll för pirater. Ett sådant område är Karibiska havet. Här kapade pirater 1961 det stora passagerarfartyget *Santa Maria*, då en världsnyhet. Ett par veckor senare kapades handelsfartyget *Anzoalagui* av pirater från två mindre båtar.

Sedan dess har andra farvatten, som tidigare är kända för sjöröveri, inte heller visat sig helt säkra. Överfall har förekommit och varningar utfärdats. Trots att sjöröveriet ansetts utrotat, har det poppat upp vid flera tillfällen. I kölvattnet uppstår myter och legender.

Sjörövarromantiken

I den populärhistoriska och skönlitterära framställningen är det dock främst äldre tiders piratverksamhet, som fått

ge underlaget. Ingen har emellertid lyckats skildra sjöröveriet med sina mörka sidor på ett så fängslande sätt som Robert Louis Stevenson i *Skattkamarön* (Treasure Island). Boken gavs ut 1883. Den väckte då en sådan uppmärksamhet, att Stevenson snart kom att bli den engelsktalande världens mest populära författare. I denna genre har romanen heller aldrig överträffats.

Skattkamarön räknas till en av världslitteraturens mest lästa klassiker. Den har getts ut i flera svenska översättningar, senast 1999. Romanen har filmats åtskilliga gånger och fortfarande utrustas expeditioner för att leta efter gömda skatter. Det finns belägg för, att sådana verkligen existerar.

Romanen tar form

Ursprungligen skrevs böcker för vuxna, varav en del

HMS Carlskronas långresa 2004 gick bl.a. genom Karibiska havet, vars farvatten och omgivningar är gamla klassiska piratområden

Robert Louis
Stevenson
(1850 – 1894)

blev, eller omarbetades till ungdomsböcker. Med Skattkamarön var det tvärtom. Den skrevs redan från början för en yngre läsekrets, men vann också framgång hos de äldre, i varje fall bland dem, som fortfarande hade fantasi och äventyrssinne i behåll.

Stevenson skrev boken till sin styvson Lloyd. Denne åhörde hänryckt varje nytt kapitel och väntade ivrigt på nästa. Huvudpersonen är värdshuspojken Jim Hawkins, vilken själv berättar i en medryckande jagform. Det är emellertid också översättarens kunnighet, som avgör en boks läsvärde för kräsna läsare. Romanens illustrationer är tidstroget återgivna av Walter Paget.

En skattkarta bildar upptakten till skildringen, som utspelas under senare hälften av 1700-talet. Dit hänför sig också texten till piratvisan:

Femton gastar på död mans kista
hej och hå och en flaska med rom
Drick och sjung och dj-n tar det sista
hej och hå och en flaska med rom.

Sannolikt syftar denna på ön Dead Chest (Den dödes likkista). Den ligger i Västindien bland Små Antillernas norra övärld och liknar på långt håll silhuetten av en likkista. Där drack piraterna rom och delade bytet. I detta område återfanns också den tidigare svenskkolonien Saint Barthélemy. Under sina resor vistades Stevenson även bland dessa öar.

Skönlitterär påverkan

Skattkamarön blev en bok för alla åldrar. De flesta ungdomar lärde känna den från skolbiblioteken men också som inslag i lektioner i engelska. Många kom senare att återuppliva bekantskapen med Stevensons pirater.

Av dessa har den enbente Long John Silver fått både ett cigarettmärke ”John Silver” och en whiskysort ”Long John” uppkallade efter sig, om nu någon köpare skulle reflektera över sambandet med Skattkamarön.

På bilder sitter den obligatoriska papegojan så Silvers axel och kraxar – piastrar, en spansk myntsort vid denna tiden. Papegojan har fått namnet Kapten Flint efter den

döde piratkapten, som upptäckt kartan över den gömda skatten. Det är ett känt faktum, att framgångsrika pirater långt in på 1800-talet måst gräva ner sitt byte för att hämta det senare.

Som person var Silver en skrupelfri och samvetslös mördare med en kameleonts förmåga att byta sida, när så erfordrades. Han borde slutat i galgen. Stevensons son

kanske tyckte annorlunda, eftersom Silver hade vissa sympatiska vänskapsdrag med gossen Jim. I stället fick han rymma med en stor säck guld. Det är kanske denna sorti, som gjort honom så populär, att han hamnade i reklambranschen. Där kan man också hitta den förr så skräckinjagande symbolen på Jolly Roger /den svarta dödskallesflaggan kallad Rolige Roger).

Författaren

Robert Louis Stevenson var skotte. Han föddes 1850 i Edinburgh, där han läste juridik och blev advokat vid 25 års ålder. Under hans tidigaste år pågick amerikanska inbördeskriget, där sydstaterna utrustade kapare, som på gammalt känt manér gick hårt åt den nordamerikanska handelsflottan. En del kaptener skaffade sig stora förmögenheter.

Stevenson reste mycket. Sedan barndomen led han av en lungsjukdom, som gjorde, att han under långa tider vistades i Söderhavet. Så kallades den del av Stilla havet, som omger den polynesiska övärlden. Han vistades bl.a. på Hiva Oa, som tillhör Marquesaöarna. Där hörde han många historier om pirater och nergrävda skatter.

Stevenson gifte sig med amerikanskan Fanny Osbourne och blev då också styvfar till hennes son Lloyd. Det var ju för denne han skrev Skattkamarön. Redan tidigare hade han skrivit bl.a. reseskildringar, men det blev först efter genombrottet 1883 med Skattkamarön, som han beslöt att bli författare på heltid.

Stevenson anses ha fulländat den romantiska inriktningen av känsla och fantasi, som hade utvecklats av Walter Scott (1771-1832) i bl.a. Ivanhoe (1819) och Alexandre Dumas d.ä. (1803-1870), känd genom De tre musketörerna.

Stevenson bosatte sig för gott i Söderhavet 1890, där han skaffade en egendom på ön Uhol i Samoagruppen. Här blev han känd som Tusitala (sagoberättaren). Han avled 1894 och begravdes efter egen önskan på toppen av Mount Vaeas.

Skådespelerskan Shirley Mason,
som spelade värdshuspojken
och skeppsgossen Jim i den
första filmen 1920

Karta över Skattkamarön

Skattkamarön blir film

Redan tidigt anpassades romanen till teaterskådespel, men 1920 spelades den första filmen in. Det var under stumfilmens tid, då visningen åtföljdes av pianoackompanjemang, förmodligen till tonerna av Femton gastar på död mans kista. Inspelningarna kom att följas av flera, allteftersom ljud- och färgfilm gjorde sin entré. Innan TV-eran framfördes den som radiopjäs.

Det var filmbolaget Famous Players i Kalifornien, som producerade den första filmen. På en låglänt kuststräcka byggdes värdshuset Amiral Benbow upp, i romanen placerat nära Bristol i sydvästra England, där skildringen tar sin början.

Därefter inköptes en skonare, som ändrades till att motsvara ett fartyg från 1700-talet. Fartyget fick namnet Hispaniola. Det var det namn Columbus gav det nuvarande Haiti öster om Cuba.

Därefter utsågs en obebodd ö i Stilla havet. Den låg i närheten av Påskön, vilken är den västligaste ön i Polynesien och känd för sina mystiska stenstoder. På ön bygg-

Värdshuset Amiral Benbow, där filmen tar sin början. Det byggdes upp på en låglänt strand i Florida. Ur filmen 1920

des det blockhus, där en stor del av dramat utspelades. I övrigt ansågs ön ha likheter med Skattkamarön.

Kvinnoroller

Det var på sonens uttryckliga önskan, som Stevenson skrev romanen utan kvinnor. Ändå skymtar två av dem förbi. Det var Jims mor, värdinna på värdshuset Amiral Benbow och John Silvers brunhyade hustru.

Överraskande är emellertid, att huvudrollsinnehavaren, som spelar Jim, är en flicka. Det var den unga skådespelerskan Shirley Mason.

Epilog

Stevenson skrev inte någon efterföljare till Skattkamarön. Ändå lämnades silvertackorna kvar, men avsågs aldrig hämtas. Trots detta kom en ny expedition till stånd.

Den skildringen kunde läsas som följetong i Allers Familjjournal, som på 1930-talet publicerades tillsammans med andra sjöröverskildringar, uppenbarligen skrivna enbart för tidningen. Denna tidning är numera avsmnad i sin gamla familjeroll.

Rolf Ahlin

Anm. Död mans kista är synlig från Drake Channel, sundet mellan S:t John och Tortola bland Jungfruöarna (Små Antillerna).

Myteriet bryter ut på skonaren Hispaniola. Filmen 1920

Piraten Long John Silver med papegojan Kapten Flint på axeln och pojken Jim. Ur en äldre upplaga

Hiva Oa tillhörande Marquesaöarna. Foto 1926

Segling på sydliga breddgrader

Den 7 februari flög besättningen på *HMS Gladan* till Las Palmas på Kanarieöarna för att förfånga besättningen på *HMS Falken*, som seglat på dessa sydliga latituder sedan i höstas. Det egna fartyget ligger f.n. för översyn på Ö-varvet på Öckerö.

Flottans Män fick en möjlighet till samtal med några ur besättningen några dagar före avresan.

Sedan några år omfattar seglationsperioden för flottans skonoter hela året och för att klara detta har man flyttat seglingarna under vår vinterperiod till farvattnen utanför Afrikas västkust.

År 2010 utbildades totalt 208 elever på skonoter och hela 10 000 distansminuter tillryggälades.

De elever som varit aktuella är i första hand kadetter under utbildning, men förbandet har också utbildningsuppdrag för sjömansutbildningen vid Törnströmska gymnasiet i Karlskrona och för Strömstads gymnasium. Det var för övrigt elever från sistnämnda skolan, som skulle bli de första eleverna för året för den tillträdande besättningen. Vidare seglar man med sjövärnsaspiranter och med elever från Bernadottegymnasiet i Stockholm.

Några värnpliktiga är efter den nya personalreformen inte aktuella, utan deras befattningar ombord ombesörjes av kontraktsanställda sjömän för en period om 4 år. I årets besättning ingår tre kontraktsanställda kockar och en timmerman.

Rekrytering av kontraktsanställda sjömän har hittills gått bra, men förbandet upplever ett osäkerhetsmoment med tanke på brist på erfarenhet av det nya personalförslutningssystemet.

Grundbesättningen i övrigt består av fartygschef, 3 vaktgående officerare, där 1.officeren är sekond, 3 skeppare och en brass (Maskinbefäl).

Divisionschef år 2011 är örlogskapten Jerker Schyllert, som tillika är FC på *Falken*. Fartygschef på *Gladan* är örlogskapten Anders Ager.

Efter ett antal veckor i farvattnen kring Kanarieöarna bär det hemåt mot Sverige, eventuellt via Azorerna men med säkerhet via Engelska kanalen. Vissa anhalter, bl.a. för elevbyten, görs och de styrs i stor omfattning av rådande väderförhållanden.

Hemma i Sverige igen ska skonoter delta i Tall Ship Race, där målgången i år sker i Halmstad och i det Nordiska marinkadettmötet i Varberg.

Flottans Män tackar för samtalet med Lars Saager, Robert Lange och Martin Wallin och önskar god seglats 2011.

Olle Melin

PS. Tjänsten ombord på skonoter i främmande farvatten räknas inte som utlandstjänstgöring. Red

Gladan i skymningsbild

HMS Falken i överhandsväder

Delar av HMS Gladans besättning. Från vänster Martin Waliin, 2.skeppare, Lars Saager, second och Robert Lange, 1.skeppare

Oscar Fredrik – en okänd lyriker ?

Via en bekant i Stockholm fick jag i min hand en bok med titeln: Oscar Fredrik, *Ur svenska flottans minnen*.

boken kom ut första gången 1858 och min upplaga kom 1885. Oscar Fredrik är ingen mindre än prins Oscar, sedermera kung Oscar II.

Oscar utbildade sig till sjöofficer. Han tog officersexamen i juli 1845. Han var därefter verksam inom flottan och slutade som konteramiral. Han skrev inte bara fackböcker i ämnet, som *Om skärgårdsflottans debarke-ringstrupper* och *Förslag till exercisreglemente för K. Maj:ts landstigningstrupper*, utan även dikter och under signaturen Oscar Fredrik publicerade han 1858 diktcykeln *Ur svenska flottans minnen*.

1800-talets mitt kallas ofta i den svenska litteraturhistorien *De liberala genombrotten*. Nu kan man knappast kalla Oscar Fredriks verk för liberala. De präglas starkt av konservatism. Verken nådde knappast några litterära höjder och ledamot av Svenska Akademien blev aldrig Prins Oscar. Men han stödde en av de mest kontroversiella ledamöterna någonsin, Carl David af Wirsén, som var djupt förankrad i det konservativa tänkandet.

Så här inleder författaren förordet:

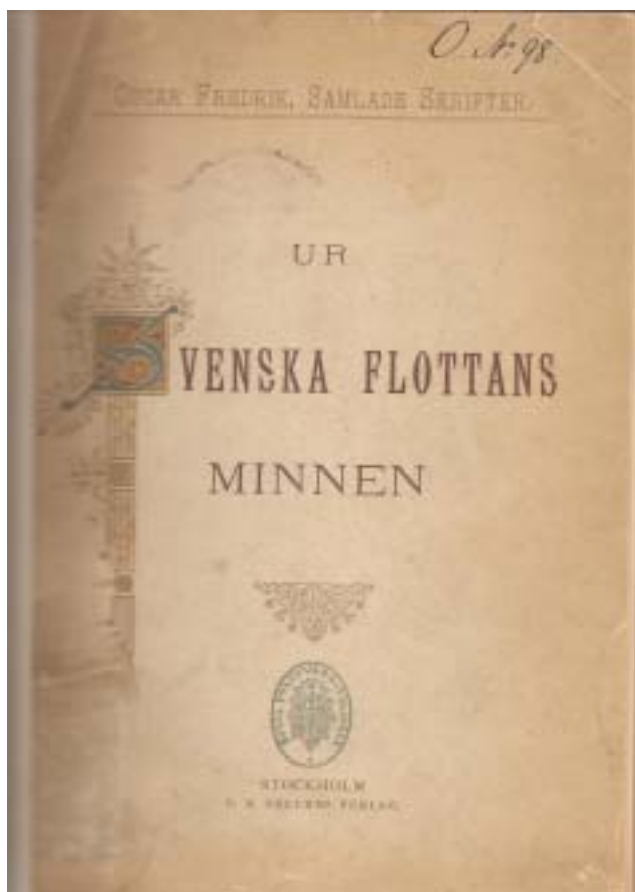
Svenska Flottans Officerskorps tillagnas detta arbete såsom en gård af författarens kärlek och tacksamhet.

Oscar II

Aderton års tjänst vid det vapen, hvars sköna, fastän föga kända, minnen han vågat besjunga; ett helt ungdomslif, förflutet under förtroligt umgänge med den svenske sjöofficeren, under trogen och oaflätlig sträfvan till det mål han egt gemensamt med denne, hafva hos honom helt naturligt väckt dessa känslor.....

Samlingen innehåller 18 långa, såväl nostalgiska som pekoralistiska dikter hyllande svenska sjöslag, svenska sjöhjältar m.m.

af Chapmans gravkammare på Skärva. Foto Olle Melin

Som exempel väljer jag en dikt, kallad, Chapmans grafhäll på Skärfva

Främling, ej till ledungsfärder
Jag i dag dig bjuda vill;
Ej att höra sång om strider,
Segerhymner lyssna till.
Nej, bland gamla vikingshemmets.
Blekings, mångbesjungna skär,
Blott en enkel grafplats vare
Målet, som vi sökte der.

Det är afton. Junisolen
Bäddat sig i rosensky,
Darrande för ljumma fläktar
Står var lund i Nättraby.
Dit vårt segel må vi vända,
Förr än vinden tynat bort.
Der, vid Chapmans udde landar
Lätta slupen inom kort.

Ack, jag älskar dessa stränder,
Gömda undan världens blick;
Dit jag drömde mig så ofta
När min bana fjerran gick. –
Vid ditt minnesrika Skärfva
På den bokbekrönta strand,
Chapman gick du sist till hvila,
Domnade din trötta hand.

Der är platsen, lugn och vänlig,
Rik på sång och blomsterdoft.
Klädd i sommargrönt är kullen,
Som blef egnad Chapmans stoft.
Men en genius troget vakar
Än uti den sena qväll,
Ristar tacksamt minnesrunor
På den halft bortskymda håll.

Chapman, hvem kan värdigt tolka,
Hvad du gjort för Sveriges väl,
Hvilka jätttestora tankar
Föddes i din starka själ,
Hur de mognade till handling,
Verkliggjordes af din kraft,
Såsom furan växer, ammad
Af naturens näringssaft?

Så af skärens grunda jollar
Som af skepp i dockans famn,
Skänkte du åt svenska flottan
Nya arter, nya namn.
Du gaf form åt Ehr'nsvärds tanke –
Det är sant, fastän förglömdt –
Segern krönte och det vapen,
Om hvars äras glans du drömt.

Se, vid Sveaborg, - som sveket
Slet ifrån en moders bröst –
Hvilken svärm af drakar hastigt
Manas fram af Chapmans röst! –
Hemema, med timrad sida,
Som fördöljer väldigt lag,
Och den finska flottans slupar
Sågo der sin första dag.

För ditt aldrig trötta snille
Fann du dock det bästa fält,
När i Trotsö stad, den gamla,
Sist ditt ankare du fält.
Stolta skeppen fram du kallar
Liksom med förtrollad staf –
Formfulländade och starka
Drottat uppå nordens haf.

Skall vid namn min lyra nämna
Detta sköna tjugotal,
Som nu längesedan finnes
Blott i minnets tempelsal? –
Chapman, äfven du är gången;
Med den fria svenska sång
Klingar kring ditt hviloläger
Om uppståndelse en gång!

Ja, den sköna dag skall randas
- Så är skaldens glada hopp –
Då de gamla ekevallar
Dubbelt starka resas opp;
Och de häpna vågor vika,
När till seger styr sin färd
En på nytt uppstånden flotta,
Som är Chapmans minne värd.

Men, hvart föres jag af drömmen? –
Natten redan tyst sig sänkt,
Och på fjärden länge sedan
Sista purpurglansen blänkt,
Nu farväl! Mig stridsrop mana
Från din strand; min väg är lång –
Dock kanske i bättre tider
Ger jag dig en bättre sång.

Nu hör till saken, att af Chapman sålde sitt älskade Skärva strax innan han avled och kom att begravas på Augerums kyrkogård strax norost om Karlskrona.

Olle Melin

af Chapmans grav på Augerums kyrkogård. Foto Olle Melin

Återställt batteri

Kastellet från norr

Entrén till Kastellet

Den danska dominansen i Östersjön bröts definitivt 1658 genom freden i Roskilde. Nu var stormakten Sverige som störst.

Blekinge utgjorde ett gränsland, som ständigt hotades av krigiska hemsökelse.

Både svenska och danska arméer drog härjande genom landskapet. Bönderna i gränsområdet deltog ogärna i konflikterna. I stället slöt gränsborna så kallade bondefreder, där man lovade varandra, att handeln skulle vara fri och att inte följa sina herrar längre än till gränsen.

Bodekull var sedan tidigt 1500-tal en livligt trafikerad bondehamn och en plats lämpad för skeppsbyggeri. Ortens uppland sträckte sig långt upp i Småland och handeln var stor.

Omedelbart efter freden i Roskilde sände Karl X Gustav Eric Dahlberg, då generalkvartermästarelöjtnant, till Blekinge och Bodekull. Efter att ha rekognoscerat platsen, som kungen avsåg göra till regionens handelscentrum med örlogshamn och örlogsvärv, fick han ordern att på några veckor "avsticka några skansar så och en stad, som där anläggas skulle".

Dahlberg ritade "Gamle skans" på Boön och gjorde ett

förslag till skans på Inre Ortholmen. Öarna ligger på ömse sidor om inloppet till Karlshamn.

Bodekull fick sina stadsrättigheter 1664 och namnet Karlshamn 1666. Boöskansen uppfördes som ett provisorium sommaren 1659 av dagsverkspliktigt folk från Asarum och soldater från Kalmar regemente.

Någon medveten försvenskning i Skåne och Blekinge igångsattes inte efter 1658, men människorna märkte ändå snart, att det var nya herrar, som styrde. Människorna i de ockuperade landskapen hade alltså inte svårt att välja sida, när en dansk armé på 15 000 man i juni 1676 landsteg söder om Helsingborg och Skånska kriget var ett faktum.

Frisholmen

När danskarna anföll, ansåg man att skansen på Boön måste flyttas. Dahlberg valde Frisholmen. Under några hektiska sommarmånader 1675 uppfördes en provisorisk fästning. Två blockhus och en mursträckning med fyra kanonbatterier på den nordvästra delen iordningställes.

1676 erövrades Frisholmen av danskarna efter en kortare belägring. Fästningen blev en viktig stödjepunkt för de blekingska friskyttarna (snapphanarna). Krigslyckan vände och snart belägrades och kapitulerade Frisholmen. De danska soldaterna tvingades ut på mördande långvandringar. Garnisonen i Karlshamn fick marschera upp till Röros i Norge. Två tredjedelar av dem dog på vägen.

Kastellet har haft 16 batterier. Av dessa var bara två uppmurade av sten och kunde bära de tyngsta kanonerna. De övriga batterierna var timrade. Under långa perioder kunde man inte skjuta från dem, utan att riskera att de föll ihop. De största kanonerna var på 24-pund.

Efter fredsslutet 1679 förstärkte vallarna och under det Stora Nordiska Kriget slår fästningen 1717 tillbaka ett danskt anfall mot Karlshamn. Efter en period av förfall moderniserades skansen och ett tenaljverk uppfördes runt hela ön. På 1740-talet är Kastellet fullt utbyggt och rymmer en mängd byggnader.

Den siste kommendanten

Kastellets siste kommendant var kaptenlöjtnanten Carl Ludvig Carlström. Han styrde garnisonen 1851-1864 via

Teaterscenen

Barack för gemene infanterister, återskapad 1975

Magasinet, en av kastelets ursprungliga byggnader

skriftliga order från staden till garnisonsbefälhavaren på Kastelet. Bemanningen utgjordes av en korpral, 12 man från Kalmar regemente och fyra båtsmän. Husen uppgavs på denna tid vara ”förfallna och underminerade av råttor. Ved och ljus förekom blott under tiden oktober – april och även då sparsamt”.

Kungl Maj:t beslöt att Karlshamns kastell skulle avvecklas den 31 december 1864. Garnisonen var då fyra man. En rymde i november och en dog strax innan nyåret.

Kommandanten och hans två soldater halade flaggan för sista gången kl 14.52 till tonerna av en paradmarsch blåst av stadens skarpskyttekår.

Redan den 1 januari 1865 ströks Kastelet ur förteckningen över rikets befästningar.

År 1901 köpte Karlshamns stad Kastelet och Boön av kronan för 25 000 kronor. I dag är Kastelet klassat som fornlämning och är därmed skyddat enligt Kulturminneslagen.

Intressant är Dahlbergs förslag till befästningar på Boön och på Inre Ortholmen. Just på dessa öar anlades minstationer för minlinjer, som skulle täcka inloppet till Karlshamns hamnar. Stationen på Boön försvann på 1960-talet, då hela minlinjen manövrerades från Inre Ortholmen. Även denna station är i dag avvecklad.

I dag är det två ideella sällskap, Castellanerorden och Lions Club i Karlshamn, som svarar för verksamheten på kastelet.

Ett stort antal byggnader har funnits på kastelet, men

utav det nuvarande byggbeståndet är det endast Magasinet och Kruthuset som är från kastelets verksamma tid. Kruthuset är från mitten av 1700-talet och ersatte då en äldre krutkällare, som ansågs otidsenlig.

1975 återskapades Barack för gemene ur Infanteriet. Den nya byggnaden byggdes helt efter originalritningar och i det nya huset inryms kasteletkyrkan, en utställningslokal samt servering. Ett av de gamla batterierna är återskapat.

Om ett stort antal av de ursprungliga husen och anläggningarna är skyltade och man kan läsa om dess historia. Omedelbart innanför porten vid bryggan låg en gång Fånghuset, där sägnen säger, att här satt en gång den siste bonden på Trossö, Wittus Andersson.

En annan levande verksamhet på kastelet bedrivs av Marinbasen i Karlskrona i form av en avmagnetiseringsstation.

Sommartid ges teater på Kastelet.

Olle Melin

Kyrksalen

Ingång till krutkällaren

Krutkällaren

Krutmagasinet

Foto: Olle Melin

Sidan monteras av tryckeriet

*Försvarsmakten Nynäshamn och Försvarsmakten Helsingfors
inbjuder till
Riksårsmöte ombord Silja Serenade
till Helsingfors*

20²⁹⁻³¹/₅ 11

Information beträffande Riksårsmötet 2011

Som vi tidigare meddelat lokalföreningarna, så går färden till vårt östra grannland Finland i stället för till Polen, som det var planerat. En ändring som har mottagits positivt, vilket vi arrangerar, Lof Haninge och Lof Nynäshamn, är glada för.

Så lite praktiska detaljer, B-hytt innebär en insides hytt utan fönster, Promenade innebär en insides hytt med fönster mot öpromenad- och shoppinggatan A/Seaside och en utsides hytt med fönster.

Det kuvert som ni erhåller vid incheckningen innehåller bl.a. boardingcard och frukostbiljetteter, samt namnbricka (som skall bäras väl synlig under hela vistelsen ombord och den gäller dessutom som måltidsbiljett vid middagarna).

En sak som är bra att ha med sig är ett europeiskt sjukförsäkringskort, som kan erhållas via Försäkringskassan.

Incheckning sker i terminalens öre väningsplan, vid vår egen incheckningsdisk. Deltagare som kommer med egen buss, anvisas parkeringsplats vid incheckningen.

Vi kommer att ha ett bemannat kansli, med tel.-nr 010-823 33 40, öppet mellan kl 13.00 till 16.00 under följande dagar:

- Måndag 11/4
- Måndag 18/4
- Tisdag 26/4
- Måndag 2/5
- Måndag 9/5

Upplysningar lämnas även av Hans Martinelle, tel.-nr 08-520 211 13 eller 070-566 06 61, samt av Lars Engvall, tel.-nr 08-777 95 26 eller 070-661 58 74.

Väl mött till ett givande Riksårsmöte och en trivsamtillvaro.

Program

OBS tiderna är svenska tider

Dag 1 (söndag 29/5)

Kl 14.00 till 16.30 Incheckning i Siljaterminalen, Värtahamnen

Kl 14.30 Förbundsstyrelsens möte

Kl 15.30 till 17.00 Lof-konferens Max 2 deltagare/Lof

Kl 17.00 Avgång från Stockholm

Kl 18.00 till 18.30 Information och välkomstdrink

Kl 20.00 Förbrödringsmiddag Smörgåsbord inkl. öl / vin / alkoholfritt

Dag 2 (måndag 30/5)

Kl 06.30 till 09.00 Frukost

Kl 08.55 Ankomst Helsingfors

Kl 09.00 till 11.00 Riksårsmöte Endast medlemmar

Kl 09.00 - 11.00 Fria aktiviteter för damerna

Kl 11.30 till 15.30 Sightseeing m lunch / Fria aktiviteter

Kl 16.00 Avgång mot Stockholm

Kl 18.00 till 18.45 Samling och drink

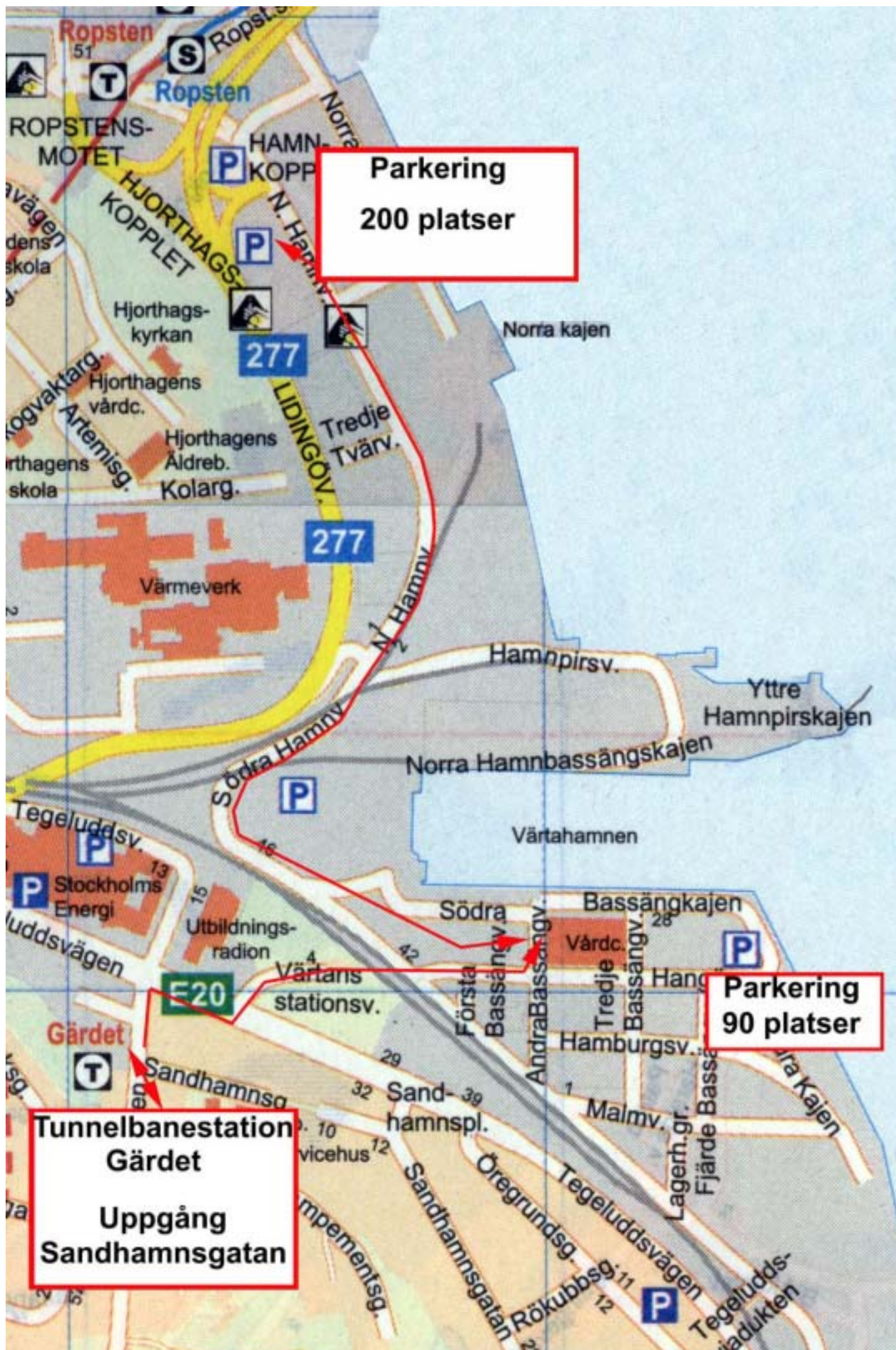
Kl 19.30 Bankett 3-rätters Gourmetmåltid inkl vin eller öl

Dag 3 (tisdag 31/5)

Kl 06.30 till 09.00 Frukost

Kl 09.30 Ankomst Stockholm

Sidan monteras av tryckeriet

Ny marininspektör och ny marinbaschef

Torsdagen den 27 januari ägde chefsbytesceremoni rum vid Marinbasen i Karlskrona. Nyutnämnde flottiljamilalen Jan Thörnqvist lämnade över befälet för Marinbasen till kommendör Håkan Magnusson, som kom från ett chefskap vid Sjöstridsskolan i Karlskrona.

För Jan Thörnqvists del blev "tillvaron" som flottiljamilal kort och redan den 1 mars tillträdde han som ny marininspektör, samtidigt som han utnämndes till konte-ramiral. I den befattningen efterträdde han Anders Grenstad, som blir chef för FN-representationen i Korea.

I och med tillträdet till befattningen har Jan Thörnqvist accepterat att bli rikshedersordförande i Flottans Män.

Formellt tillträdde Jan Thörnqvist befattningen som marinbaschef den 1 oktober 2009, men tjänstgöringen kom att omfatta endast 159 dagar, eftersom han stor del av tiden var force commander för EU-styrkorna i Aden-viken med *HMS Karlskrona* som bas. I flottan har han ett förflutet inom minvapnet.

Såväl Jan Thörnqvist som Håkan Magnusson kommer från Karlskrona och började sin bana i flottan som sjövärnsaspiranter 1973. De har sedan vid olika tillfällen tjänstgjort tillsammans.

Håkan Magnusson kommer närmast från chefskapet vid Sjöstridsskolan och han har innan dess bl.a. varit provturskommandochef för Visbykorvetterna. Det är bara att hoppas, att Håkan Magnusson får det antal chefsår, som är planerat. Under de 10 år som Marinbasen funnits, har 8 chefer lett verksamheten.

Håkan Magnusson berättade, att han verkligen såg fram mot den nya befattningen och poängterade, att den viktigaste uppgiften var att kunna rekrytera sjömän och soldater i det nya personalförsörjningssystemet. Redan den 31 januari ryckte de första aspiranterna in. (Se annan artikel!).

Vid ceremonin deltog personal ur förbanden i Karlskrona jämte ett stort antal civila gäster. Här sågs representer för Länsstyrelsen, Landstinget i Blekinge, Karlskrona kommun, F 17, Kustbevakningen, Polismyndigheten i Blekinge, Räddningstjänsten m.fl.

En sextett ur Marinens Musikkår beledsagade ceremonin på ett förtjänstfullt sätt.

Olle Melin

Nye marinbaschefen kommendör Håkan Magnusson till vänster och avgående chefen flottiljamilal Jan Thörnqvist till höger under ceremonien. Foto Ingmar Elofsson.

Marinbasens örlogsflagga lämnas över från Jan Thörnqvist till Håkan Magnusson. Foto Ingmar Elofsson.

Sextett ur Marinens Musikkår medverkade vid ceremonien. Foto Olle Melin.

Stockholms sjögård

Tänk om Stockholm hade befolkats av landkrabbor. Så enkelt det då skulle vara med kommunikationer mellan norr och söder. Skeppsbron hade kunnat utökas ut i Saltsjön åtminstone 20 meter. Strömbro, som skulle vara tillfällig, ligger fortfarande, där den är. Varför nöja sig med en enfilig bro till Skeppsholmen. Nationalmuseum ligger där Holmkyrkan fanns. Där fyllde man ut och åstadkom Blasieholmen. Varför inte fylla ut, så att Skeppsholmen och Kastellholmen blir en sammanhängande halvö mitt i Staden. Där kan man bygga stiliga hus. Med tillräckligt många boende kan man säkert öppna en ICA affär. Bron till Kastellholmen är väl ganska onödig. Fyll igen och bygg ut Skeppsholmens södra kaj mot söder. Där är ju inte särskilt djupt. De vrak som ligger där kan man väl övertäcka?

Tunnelbanan kan dras till Skeppsholmen och Galärvarvet med stationsnamn som Jazzfestivalen respektive Evenemangsparken. Det låter väl bra. Och vilka härliga picnicplatser det finns på Skeppsholmen.

Du vet kanske, att det på Skeppsholmen i början av 1900-talet fanns långt gående planer på att bygga kvartershus som på Östermalm etc. Protesterna då var stora. "Släpp ingen djävul över bron" hördes ropen skälla.

Galärvarvet med omnejd kan rymma husvagnsparkering och mycket mer. Båthallarna kan byggas på ytterligare 3 – 4 våningsplan för bostäder som i City. Spårvagnsstationerna kan bli kvar, även om spårvagnarna ej har något som helst behov av den fina sjöutsikt, de har nu. Gröna Lund kan utsträckas hela vägen till Vasamuseet och Nordisk museet med smarta linbanor.

Nya Varvet på Djurgården kommer att vara klart

2011. Nog finns det de, som inte förstår värdet i att ha ett träbåtsrenoveringsvarv mitt i staden. En motorcykelklubb i Sveasalen? Och så till sist Beckholmen. Den verksamheten kan väl flytta till Nynäshamn? De tre dockorna kan täckas över vintertid och förses med luftsystem, som gör att det inte fryser. En helikopterstation på västra delen av Beckholmen fulländar bilden. Om det behövs kan man utvidga Beckholmen genom att schakta bort större delen av åsen mitt på ön och använda massorna för en sådan utvidgning. Så gjordes ju när de tre dockorna sprängdes ut.

Det mesta av detta är gudskelov inte aktuellt, men man kan aldrig vara säker. Därför bildades föreningen Stockholms Sjögård

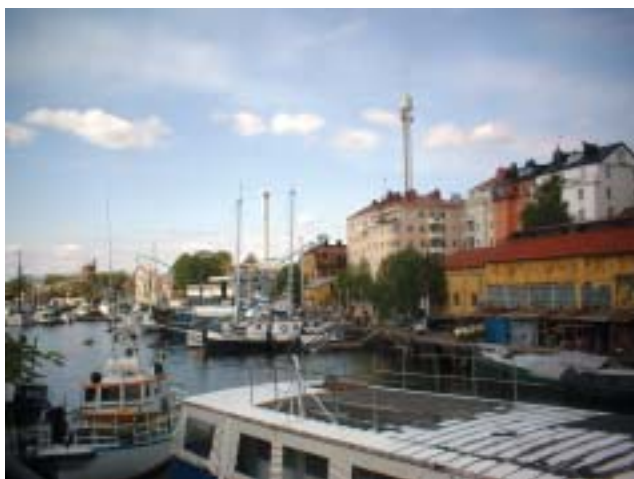
Stockholms Sjögård är en ideell förening med ett 60 – tal medlemmar. Våra medlemmar är föreningar, skolor och företag, som vill bevara och utveckla vårt Maritima kul-

Skeppsholmen från Södermalm

Kastellholmen från Södermalm

Djurgårdsvarvet

GustavVs docka på Beckholmen

turarv inom området Skepps- och Kastellholmarna, Blasieholmen (= gamla Flottans skeppsgård), Galärvarvet ända fram till Nya Varvet på Djurgården och Varvsön Beckholmen.

Vi arbetar genom att väcka opinion. Vi får remisser från olika myndigheter, som vi svarar på och som vi ser, att man tar hänsyn till. Vi har genomfört två stora konvent med närvaro av HM Konungen, Landshövdingen och många fler. Vi ger ut ett informationsblad- HKV NYTT - per e-post cirka var tredje vecka, om vad som händer i Sjögården. Vi har en hemsida www.sjogard.se där du hittar det mesta – även HKV NYTT

Vi upplever att det finns många, som inte förstår, vilka enorma värden vi har både för turister och för Stor-

Kastellet

Gamla Sjökrigsskolan

stockholmarna. Ett problem kan vara, att markägarna inom Sjögården är så olika. Vi har Statens Fastighetsverk huvudsakligen på Skepps- och Kastellholmarna, Kungl Djurgårdens Förvaltning, Stockholms stad, Gröna Lund m. fl. Staden har ett övergripande planansvar, som vi anser, att de skall utnyttja mer för att få en bra helhetslösning mellan Allmänna gränd t o m Galärvarvet. Vi vill naturligtvis ha en betydligt bättre turtäthet med mindre och större pendelbåtar i Sjögården.

SKEPPS- OCH KASTELLHOLMARN. Här finns en stor mångfald på den maritima sidan. Skeppsholmsgården med maritima kurser och båtbyggeri, Briggen Tre Kronor, af Chapman, Råseglarhuset, Styckekranen, Ma-

Mtb i samband med Skeppsholmsdagen 2008

reografen, Skärgårdsstiftelsen och alla fartyg, som ligger förtöjda här.

Vi vill att lämplig byggnad – kanske gamla Sjökrigsskolan med nedanför liggande kajer - blir ett centrum för Båtklubbar mm. **Vi vill** att Regeringen i sina regleringsbrev ger en frihet för SFV att ta ut lägre hyror för att möjliggöra fortsatt maritim verksamhet.

GALÄRVARVET. Här finns Vasamuseet. **Vi vill**, att de två Galärskjulen, som är uthyrda till Vin- och Spritmuseet får en maritim prägel inklusive verksamhet på kajen. **Vi vill**, att Dyktankhuset aktiveras. **Vi vill**, att Båthall 1 förblir en maritim arena och **vi vill**, att Båthall 2, som nu byggs om för att även rymma Parkteatern på sikt skall kunna återtas för maritimt bruk. **Vi vill**, att det skall finnas ett riktigt stort Akvarium även i framtiden. **Vi vill**, att det skall finnas en gångväg från Allmänna gränd nordvärt med förtöjningsplatser för gästande kulturfartyg.

NYA VARVET PÅ DJURGÅRDEN OCH VARVSÖN BECKHOLMEN

”Vi” lyckades för flera år sedan få kommunfullmäktige att säga nej till bostäder på gamla Djurgårdsvarvets tomt. Det var ett mycket stort steg framåt, som möjliggjorde fortsatt utveckling till fromma för Beckholmens Dockförening, Stiftelsen Skärgårdsbåten, Stockholms Reparationsvarv och Wärsilä m.fl. Vi väntar nu på, att den stora saneringen på Beckholmen skall komma igång. Redan nu kan Du se det mesta genom att ta Beckholmsstigen från bron.

På Nya Varvet har mycket hänt. Snickeri, marinelektronik, ... och mycket mer har kommit igång. Här kommer en stor båthall att stå klar till årsskiftet för att ge plats för renovering av träbåtar. Om Vasaorden skall renoveras, så bör det ske här, där vi dessutom kommer att ha goda möjligheter att från en läktare se arbetena.

Besök Sjögården – Berätta för alla om Sjögården. Skriv om Sjögården. Påverka Din politiker.

Gustav Taube

Styckekranen på Skeppsholmen

Norra och södra fundamenten

Stockholmbriggen

Gustaf Taube har bl.a. varit fartygschef på olika fartyg, flaggkapten i Kustflottan, marinens personalchef och försvarsattaché i London. I dag är han ordförande Stockholms Sjögård, styrelsemedlem Nya Varvet på Djurgården och ordförande Hjältefonden Carnegiestiftelsen.

Lokalföreningarna informerar

Region Nord

Sundsvall

Styrelsen inledde 2011 års verksamhet redan före jul med ett planeringsmöte ombord på restaurangbåten *M/S Medvind*. "Medvindskaptenerna" Ulf och Mats, vår sekreterare respektive kassör, hade ordnat möte på bryggan. Där riggades planerna för 2011. Därefter tog vi lejaren ned och smorde kråset med en förnämlig julbordsbuffé, som fartygets skickliga personal dukat upp i aktersalongen.

Vintern hade gjort sitt intåg och det lilla tvåskroviga fartyget låg infruset vid kajen. Utsikten över Sundsvalls inre hamn i vinterskrud är klart sevärd i kvällsbelysning. Temperaturen ombord uppehölls delvis av röda filter om babord och blå om styrbord. De gröna filtarna hade tagit slut.

Den 19:e november tog vi farväl av vår hedersmedlem Lennart Berntzén. Sex man hedrade vår gamle glädjespridare vid jordfästningen. Kistan var dekorerad med vår FM-fana.

Ordförande Bertil var närvarande vid Östersunds FM:s julglögg, som kunde spetsas, dock ej med vatten från Storsjön.

Våra planer för 2011 har något reducerats p.g.a. det ekonomiska läget, men vi ser fram mot en familjedag på Hemsö fästning i maj.

Övriga arrangemang blir Alnö runt med *M/S Medvind* i augusti, ärtmiddag i oktober och traditionell "Lille Jul" i december. Ett regionmöte planeras under 2011, denna gång av Härnösands FM.

Till slut önskar jag, att det slutade snöa någon gång.

Med kamratliga hälsningar
Bertil Graeve

Region Mitt

Norrtälje

Året, som varit, har varit fyllt med många händelser. Programmet vi fastställde vid förra hösten 2009 genomfördes med några små ändringar.

Traditionsenligt startade ärtsoppluncherna på redan den 28 januari. Varje vecka

med undantag för andra aktiviteter samma vecka åt vi ärtor med punsch. Vår eminente kock Göran Hagström kokar ärtorna. Inga färdigköpta här!

I februari visade Torsten Karnell filmen om skärgårdskryssaren Beatrice Aurore. Senare, den 25 februari, höll Kjell Åhlander föredrag om sin bok om Räfsnäs.

Den 4 mars höll vi sedvanligt årsmöte och efter detta visade Bengt Hylander en film om Vi-skogen. Vid årsmötet omvaldes Tomas Ståhle ordförande, Lars Krüger sekreterare, Bengt Hylander kassör och materialförvaltare, Bo Erik Lind ledamot, Nyval av Torsten Karnell vice ordförande och ny ledamot Sture Malmgren. Till klubbmästare utsågs Georg Södergren och Göran Hagström. Till revisorer omvaldes Bengt Enlund och Åke Stark. Valberedningen omvaldes med Lennart Fröblom som sammankallande och Svante Jansson som ledamot.

25 mars visade Torsten Karnell originalfilmen om pansarkryssaren Potemkin och den 15 april höll Lennart Staaf föredrag över ämnet Kungaslupar och andra marina fartyg. Sista ärtorna för våren avåts den 27 maj.

Den 5 juni fick vi guidad tur genom naturreservatet Riddersholm på Rådmansö av vår medlem Lennart Albinsson.

Den stora begivenheten under sommaren var segling med vedjakten Sofia Linnea den 26 juli. Vi var 14 deltagare från Flottans Män, som gjorde en dagssegling från Vätö sund ut på Lidöfjärden och tillbaka under strålande seglingsväder. Arrangemanget skedde i samarbete med Vätö Hembygdsförening.

Den regionala femkampen arrangerades av Nynäshamn-föreningen den 11 september på Muskö. Vi deltog med två lag. Resultatet från vår sida i tävlingen var inte lysande.

Höstens ärtsoppelunch startade den 23 september som vanligt i Marinlokalen. Den 30 september höll vi en minnesstund vid ankaret utanför Norrtälje kyrka för bortgångna sjömän. Officiant var Norrtäljes kyrkoherde Per Rydberg. Efteråt åt vi sedvanlig ärtlunch i kyrkans församlingshem Mariagården. Det skall nämnas, att ankaret har bärgats av Norrtäljeföreningen, när man muddrade i Norrtäljes hamn.

Den 4 november fick vi efter ärtsoppan demonstration av Helena Johansson, hur man kan rädda liv vid hjärtstopp. Vi fick handgripligen själva prova på och öva.

Efter ärtorna den 25 november berättade

Gösta Roxell om skutor, piggar och klyvare och så avåts vi den 2 december den sista ärtsoppan för året

2010 års avslutning blev som vanligt julavslutningen den 10 december. Ny lokal var Rödakorsgården. Vi var ett 50-tal deltagare med medföljare. Julmaten hade Sture Malmgren ordnat via flickorna på Rådmansö skolbespisning. Festen var mycket lyckad tack vare vår duktiga organisatör Bengt Hylander. Lotteriet med generösa priser skänkta av medlemmarna gav ett gott tillskott i kassan.

Vid knappsatsen

Lars Krüger

Program för Flottans Män Norrtälje 2011.

17 mars kl 12:00. Efter ärtsoppan fortsätter Gösta Roxell berätta om skutor, piggar och klyvare.

14 april. Med samverkande föreningar resa till Ängströmlaboratoriet i Uppsala. Annons kommer i NT.

21 april. Ingen ärtlunch.

12 maj kl 1100. Med samverkande föreningar besök på Bleckungegården hos Kaj Wicklander på Björkö. Annons kommer i NT.

26 maj kl 12:00. Sista ärtlunchen för våren.
29 – 30 maj. Riksårsmöte på *M/S Serenade* från Värtahamnen den 29 maj till Helsingfors. Anmälan till Lars Krüger om deltagande. Se övrigt inbjudan i tidningen Flottans Män nr 1-2011 för program, priser och tider.

18 juni. Postrodden från Grisslehamn. Rodden följes på Ekerölinjen från Grisslehamn tur och retur med mat ombord. Avgång 1000. Förhandsbokning och betalning senast den 20 maj på föreningens plusgiro 54 28 76 – 8. Brunch på utresan 108:-, resa 55:- tor. 30 platser är reserverade. Avgången från Ekerö avhängigt av målgång för roddarna. Om smörgåsbord för 188:- önskas på returresan bokas det individuellt. Se även tider på Ekerölinjens hemsida: www.ekerolinjen.se. Föreningar i FM Region Mitt välkomna i mån av plats.

10 september. Regional femkamp ordnas av Stockholmsföreningen. Vi får delta med två lag om tre man. Anmälan om deltagande till Lars Krüger senast den 22 aug.

11 september. Skeppsholmsdagen. Gemensam resa med SL buss till Skeppsholmen. Samling kl. 1100 vid brofästet på Skeppsholmsidan.

22 september kl 1200. Ärtlunchen startar för hösten.

29 september kl.1200. Minneshögtid vid ankaret vid Norrtälje kyrka. Kontraktsprosten och medlemmen Per Rydberg är offici- ant. Därefter ärter på Mariagården Till ärte- ma anmälan till Tomas Ståhle. Arrange- mang med samverkande föreningar.

13 oktober kl. 1200, sjunger Gunnar Pers- son och spelar nyckelharpa efter lunchen. Han har varit bagare i San Diego

27 oktober kl 12:00 efter ärtlunchen, be- rättar Hans Stergel om kultur och turism i Norrtälje.

10 november. Besök på Wira bruk och dess smedja. Annonser kommer i NT.

24 november kl. 18:00, visar fotograf Kurt Lundblad fotografier på Mariagården. Ar- rangemang tillsammans med samverkande föreningar. Annonser kommer i NT.

1 december kl. 12:00. Årets sista ärtlunch.

9 december kl. 18:00 Sedvanlig julfest.

OBS! Notera att ärtsopplunchen utgår, när vi har aktiviteter i samma vecka. Eventuella förändringar i programmet annonseras i Norrtälje Tidning och till de medlemmar, som har e-post.

Styrelsen.

Ordförande 0176-10344

Sekreterare 0176-234641

Kassör 0176-14334

Stockholm

1:a Advent

Vi firade vår första adventsgudstjänst till- sammans med Sjömanskyrkan i Gustav Adolfs kyrka, som tillhör Oskars För- samling. Den invigdes år 1892 och var tidigare garnisonskyrka för Svea och Göta livgarden fram till 1960-talet. Trots ett mycket kraf- tigt snöfall med tillhörande trafiksvårighe- ter var kyrka fylld till sista plats. Det myckna snöandet innebar tyvärr, att vår flaggvakt från Nynäshamn inte kunde ta sig fram, utan vi fick hålla vår gudstjänst utan flaggor. Därefter samlades vi till kyrkkaffe i den vintriga och kulna eftermiddagen.

Årsmöte

Vi håller vårt årsmöte torsdagen den 17 mars på lunchrestaurangen på Blasieholms- gatan 4C klockan 17.30. Vi börjar med att lyssna till ett föredrag om sjöövervakningen i Östersjön. Därefter håller vi vårt årsmöte för att sedan avsluta med att föreningen bju- der alla medlemmar på pytt i panna med öl och en snaps. Alla medlemmar är hjärtligt välkomna!

Farväl †HMS Visborg

Vi har nåtts av det sorgliga budet, att HMS Visborg har avrustats och är på väg att läm-

na Flottan. Hon byggdas på Karlskronavar- vet, sjösattes 1975, färdigställdes 1977 som ett kombinerat stabs- och minfartyg och togs i tjänst som flaggskepp i Kustflottan. Första gången, jag fick komma ombord, var 1978 i samband med en utfärd, som vi gjor- de från Bergapiren in till Stockholm och sista gången blev 2007 då vi åkte samma väg. Under dessa 29 år var jag med på utfärder med henne ungefär vartannat och ibland varje år. Jag blev så småningom hemma- stadd ombord och lärde mig hitta i alla gång- ar och på alla däck. Efter alla dessa år känns

det lite vemodigt att epoken *Visborg* är slut.

Tack för alla de tillfällen, som du har be- rettt oss i Flottans Män, att få träffas och i god sakkunnig anda tillsammans få diskute- ra kring vårt gemensamma intresse. Tack för att vi ombord har fått delta i det kamrat- skap som är så utmärkande för Flottan, samtidigt som vi har fått lära oss att hitta i delar av Stockholms skärgård. Vi kommer säkert att ses någon gång framöver i bättre tider.

Lars Biärsjö

Södertälje

Just nu ligger snön djup och vår lilla ö vilar i sin vinterdvala. Men det stundar ju ljusare tider och då väntar nya aktiviteter enligt nedan.

Alla Flottans Män är hjärtligt välkomna till de olika evenemangen på Notholmen!

Lof Södertälje Kalendarium 2011

12/3 Årsmöte i Nyckelskolan, Södertälje

5/4 Medlemsmöte i Nyckelskolan, Sö- dertälje

16/4 Öppnande av Notholmen

30/4 Valborg på Skansholmen

21-22/5 Arbetshelg på Notholmen

18/6 Sillfrukost på Notholmen, medlems- möte

24/6 Midsommarafton på Notholmen

25/6 Intern 5-kamp på Notholmen

13/8 Kräftskiva på Notholmen, medlems- möte

Lennart Persson

Region Syd

Karlshamn

Nu har jul- och nyårshelgerna passerat och vi kan se fram mot ett nytt spännande verk- samhetsår med kamraterna Flottans män.

Månadsmötena har under senare delen av 2010 varit välbesökta. Vid mötet i novem-

ber hade vi besök av Manne Dunge från Marinmuseum i Karlskrona. Han höll ett föredrag om Skeppsgosseåkårens historia, ett verkligt intressant ämne. Jag kan rekom- mendera programmet till andra föreningar.

Vid månadsmötet den 13 december bjöds det på julbord i föreningsstugan. De flesta av rätterna hade tillagats av festkommittén under ledning av Karl-Erik Björk. Ett stort antal medlemmar med damer hade hörsammat inbjudan. Senare under kvällen underhöll Lucia med tärnor med traditionella jul-sånger.

Till månadsmötet den 10 januari hade vi inbjudet en representant från Kockums att hålla ett föredrag om förarlösa båtar s. k Pirayas. Han fick tyvärr förhinder. I stället visades två filmer, som handlade om slag-skepp, kryssare, jagare och andra marina enheter som deltog under krigsåren 1939 - 1945

Den 14 februari svarade vår damklubb Ankaret för program och mat och en film om beredskapstiden visades.

Som avslutning vill vi i Karlshamn önska alla kamratföreningarna ett bra och intressant verksamhetsår 2011.

Med bästa FM hälsningar
Lars- Erik Johansson

Karlskrona

En fulltalig och förväntansfull åhörarskara fanns på plats vid februarimötet den 17. Orsaken till detta var Karlskronakännaren Ingemar Fredriksson, f.d. busschaufför men som pensionär verksam i Föreningen Gamla Karlskrona, Sveriges största hembygdsförening. Ingemar är en kännare av det gamla Karlskrona av stora mått. Han lät oss följa med på en historisk kavalkad från 1680 fram till mitten av 1900-talet med koncentration till de gamla stadsdelarna Västerudden och Björkholmen. Dessa båda stadsdelar kom från stadens grundande till långt in på 1900-talet hysa i huvudsak varvsarbete samt underofficerare och manskap ur flottan.

Bebyggelsen utgjordes från början av ryggåsstugor om två rum och kök och många gånger hyste stugorna två familjer. I dag är gamla Västerudden jämnad med marken och detta som en följd av Karlskronavarvets planerade expansion från 1961, en expansion som endast blev av till cirka 50%. Björkholmen har kvar mycket av sin ursprungliga bebyggelse, visserligen blandad med byggnation från sekelskiftet 1900, från mitten av 1900-talet och från 1970-talet ett område med stadsradhus. Idag kan man tala om Björkholmen med orden; Från arbetarbebyggelse till gräddhylla.

De allra flesta som tjänat Kungl. Flottan har säkert haft kontakt med dessa stadsdelar, där Västerudden är närmaste granne med Örlogshamnen och varvet.

Björkholmen är vida känt för sin speciell-

Björkholmen i slutet av 1800-talet

la dialekt, Björkholmskan, men detta ädla språk talades även på Västerudden. Det är diftongrikt och en eldare vid flottan (ildare på björkholmska) lär en gång utropat; "Änt-liegen itt ord som äir rättstauvat". Han såg nämligen i en instruktion ordet hydraulolja.

Förutom trevliga bilder och en enorm kunskap gladdde Ingemar oss med några mustiga Björkholmshistorier.

Sjömiddag, lotteri och trevlig samvaro var också fina ingredienser denna afton.

Som en liten påminnelse om Björkholmskan avslutar jag med denna dikt, tagen ur Backlagsrim av Karlskronapoeten Sten Ljungcrantz.

Faurs daug

I moårr'n haur faur sin eigen daug
o bjuds påu kaffe auv sin goumma
Han ligger i sin snarkofaug
o blinkar slöytt mot baurn och blomma.

Där ståur di meid vaur sin present
o sjuonger nåugoått känslitt stycke
Faurs löyn är slut, vaureinda cent,
för de di kyppt haur koåstat mycke.

Men vau gör de oåm hounnra åur,
att han ä fatti liksoåm lusen.
Han haur sin snus o kaffetåut
O itt humör, soåm jämt gör susen.

Olle Melin

Malmö

Vintern har kopplat sitt grepp om Skåne, men vi blickar tillbaka på en höst med flera trevliga programpunkter, som avslutades med en välsmakande julbuffé på själva Luciaaftonen.

Höstens månadsmöten inleddes med kåseri av medlemmen Sven Held om de svenska isbrytarna. Sven, som varit befälhavare på Öresundsbolaget och kört färja över Öresund, har under många år vintertid varit mönstrad som officer på flera av statsisbrytarna. Vi fick en historisk tillbakablick, som började med *Atle* och slutade med *Oden*, som är vår modernaste isbrytare. Sven illustrerade sina självupplevda minnen med bilder av fartygen och om livet ombord. Skaffningen bestod traditionellt av årtor och pannkakor – en minnesvärd kväll.

Öresundsbron firade 2010 sitt tioårsjubileum. Septembers månadsmöte var därför reserverat för vår sekreterare Thomas Kristoffersson, som berättade om byggandet av Öresundsbron och illustrerade med sina egna unika bilder från arbetsplatsen. Thomas var under hela bygget anställd som maskinist på Svanen och kunde därför ge en mycket initierad bild av bygget och den tidspress, man kämpade mot. En film be-

lyste flera av de problem, man tvingades lösa med snäva tidsmarginaler, allt från oden- tonerade oröjda minor till tunnelsegment, som hamnade på sniskan.

Kvällen den 13 december var det så dags för vår julbuffé, som dukades upp i klubb- lokalen. Genom klubbmästaren Gert Garins goda försänkningar i krogbranschen hade vi till ett mycket förmånligt pris fått en buffé där ingenting – utom möjligen grisfötter i aladåb – saknades. Hovmästare och traktör för kvällen var Göran Hagman, som konstaterade, att hur väl vi än satte i oss av läcker- heterna, så blev det mat över. Stämningen var hög runt bordet och många minnen och historier berättades. Som underhållning till kaffet bjöd webbmaster Stefan Leo på ”ski- vor till kaffet”. Från en egen ägandes 78- varvspelare av märket Sterling och med ett urval från hemmadiskoteket kunde vi njuta av bl.a. Evert Taube, Edvard Persson och Glenn Miller, med Eldarevalsen som kväl- lens clou. Vi önskade varandra god jul och gott nytt år och ser fram emot ett lika inne- hållsrikt 2011.

Curt Borgenstam

Sven Held

Trelleborg

När ruskvädret är som värst, är det skönt att sitta inne i stugvärmen, vilket vi i Flot- tans Män gjorde denna kväll den 4 novem- ber för att lyssna på vår egen sjökapten och marinofficer Lars Fränngård, som i 34 år tjänstgjort på sjöfartsverkets isbrytare och som denna månad mönstrat av för att stan- na iland. Lars berättade med intressanta bil- der om, vad den bästa isbrytaren i världen med namnet *Oden* kunde prestera ifrån Arktis och Nordpolen till Antarktis och Sydpolen, dit hon under sju veckor varje år med start i Luleå förflyttar sig för att hjälpa amerikanarnas vid deras bas på Sydpolen. Hon bryter där en isränna på 25 mil, så att förnödenheter och materiel kan levereras till de 2000 personerna (mest forskare), som arbetar här och på så sätt kan överleva. Var-

för gör Isbrytaren *Oden* detta och inte ame- rikanarna själva? Jo därför att *Oden* är den isbrytare, som klarar av den tjocka isen 0-10 meter, som finns på denna kontinent. Skulle någon annan nations isbrytare få det- ta betalda uppdrag, måste det vara två far- tyg för att klara uppgiften. Naturligtvis sträckte vi gamla flottister på oss, när Lars berättade, innan vi intog den goda kyckling- en, som kallades ”falsk anka ”med tillbehör och efter detta var kursen hemåt.

På Alla helgons dag 2010 var det fjärde året, sedan vi 2003 bildade vår förening Flottans Män i Trelleborg, som vi med vår egen kaplan, kyrkoherde K G Lundmark höll en minnesbetraktelse över den okända sjömannens grav på Norra kyrkogården. Med vår erfarna flaggvakt är det pompa och ståt, när vi denna dag samlas tillsammans med flera utav medlemmarna med sina kära anförvanter. Efter kransnedläggningen kom mörkret smygande och var och en lämnade platsen

Vårt första möte 2011 hade vi i januari och vi fick alla plumsa fram i snön till vår lokal för att där höra vår vice ordförande Maths Witt informera om våra mätstatio- ner runt den svenska kusten. På ett intres- sant sätt förklarade Maths, vad som sker och händer, när ett fartyg skall avmagneti- seras. De stationer, som man minns var den i Horsfjärden vid Äggskären och den vack- raste av alla mätstationer den i Karlshamn. Vi blev informerade om, att endast några få mätstationer skulle vara kvar i tjänst, men vilka, som skulle läggas ned, var inte be- stämt i dagsläget. Efter föredraget smakade det gott med Lappskojs.

Den 3 februari hölls det stadgeenliga års- mötet, som inleddes med parentation för våra, under året, avlidna kamrater. Med fast hand lotsade vice ordförande Maths Witt oss igenom alla paragraferna. Det blev om- val på samtliga poster, helt enligt valbered- ningens förslag.

Årsplaneringen innehåller många aktivi- teter, som vi med spänning ser fram emot

Kvällen avslutades med den traditionella ärtsoppan, pannkaka med sylt och varm punsch.

Vid pennan
Göte Lindberg

Region Väst

Göteborg

Årsskiftet bjöd på en ovanligt kall och snö- rik vinter, något som vi västkustbor inte är bortskämda med. Skolbarnen fick dock ett riktigt vinterlov.

Året avslutades med en julfest med god mat, som ett 40-tal medlemmar med damer avnjöt. Tomtemor, Laila Bruto, delade ut julklappar med ett sprudlande gott humör. Dessförinnan hade vår damklubb Bojen i sedvanlig ordning ordnat Luciafest med lot- terier, fika med hembakat bröd samt under- hållning av vår och Bojens sånggrupp samt Luciatåg.

Som en extra julklapp mottogs medde- landet om, att resan för riksårsmötet änd- rats till Helsingfors. Detta torde borge för att fler visar intresse att åka med. Vi kom- mer som vanligt att försöka ordna transport med buss för regionens deltagare.

Under 2010 fick vi 16 nya medlemmar. Välkomna! Dessvärre avled 13 av våra tidi- gare och 13 medlemmar uteslöts, då de inte betalat årsavgiften trots påminnelser. Vi var följaktligen vid årsskiftet 402 medlemmar. En av dem som avled under årets sista dagar var Åke Gustafsson, som inträdde i fören- ingen 1954. Han var föreningens kassaför- valtare under 16 år. Mera om hans levnads- historia finns på vår hemsida.

Planeringen inför årets aktiviteter är fast- ställd. Dock måste årets första klubbaf- ten inställas, då alltför få medlemmar tycktes ha vaknat ur vinterdvalan. Purr ut!

Det pågår arbete med att omhänderta och inregistrera alla de e-postadresser, som kommit in efter vårt uppdrag i höstas, allt för att underlätta och förbilliga kommunika- tionen med våra medlemmar. Vi genomför- de även kallelse och medlemskortutskick med hjälp av förbundets mall för första gången. Vi tror, att det blir bra, när vi lärt oss att utnyttja denna fullt ut i datorn. Dock har vi redan märkt, att alla som med- delat e-postadress har inte de program i da- torn, som krävs för att kunna öppna aviser- ingen. Vi får reda ut detta i efterhand.

Som alltid har valberedningen ett styvt jobb med att hitta villiga kandidater till sty- relsen. Det är nödvändigt med nya krafter och tankar inför framtiden. För vår del be- höver vi också senast i vår avdela funktio- närer för förberedelser inför nästa års riks- möte, som samtidigt blir vårt 75-årsjubi- léum.

Många har anmält intresse att läsa Pejling som e-post. Det dröjer nog en tid, innan vi kan genomföra denna ändring. De, som vill läsa Pejling på datorn, hänvisas till vår hem- sida med adress www.flottansman.se/goteborg. Där finns tidningen i ett uppförstorat skick, vilket underlättar läsandet! Det ver- kar också, som om fler har fått upp ögonen för hemsidan, vilket gläder vår ambitiösa webmaster Carl-Axel Sjöberg.

Väl mött till ett nytt verksamhetsår.
Bertil Andreasson

Halmstad

När detta läses, har vi kommit en bit in på 2011. Detta år är, från stadens horisont, väldigt speciellt. Länets och kanske landets, största arrangemang under året kommer att äga rum i staden. Jag avser, som kanske de flesta anar, Tall Ships Races. Detta race har gått av stapeln i 54 år och bara en gång tidigare har en svensk stad, Göteborg 1987, varit målgångshamn. I år är det Halmstad, som gäller och det ser vi fram emot. Flottans Män kommer att delta på olika sätt, ungefär som vid tidigare marinfestivaler, dock med ett undantag. Vår sånggrupp har temporärt upphört av olika anledningar.

Föreningens verksamhet under senhösten och vintern har "rullat på" nästan som vanligt. Vi har, under vintern haft objudna gäster under stugan och i isoleringen. Denne gäst släpade in sitt byte under stugan, där det spred en oangenäm doft. Objudna gäster skall ju behandlas därefter. Vår gäst fångades i en fälla och avlivades. Det var nämligen en mink. Vår medlem, Christer Carlén, visade goda jaktanlag vid infångandet genom en genialisk placering av fällan.

Vid 2010 års sista kamratafton berättade undertecknad om nästa års stora evenemang och lite grand om de fartyg, som redan i november 2010 hade aviserat sin ankomst. Redan första anmälningsdagen aviserade tjugo fartyg sitt deltagande. Detta är nytt rekord i tävlingens 54-åriga historia. Aftonen var i likhet med tidigare kamrataftnar mycket välbesökt.

Fjölårets sista tillställning i stugan var den traditionella adventslunchen. Denna gång hade vi äran att ha vår kaplan och hans hustru som gäster. För- och varmrätt smakade utsökt och inte heller desserten skämdes för sig. Stämningen var god och lättsam, det blir lätt så i goda vänners lag tillsammans med god mat och dryck. Klubbmästare och medhjälpare har all heder för sina insatser.

På luciadagen gjorde vår förening något, som inte är så vanligt i FM-föreningar och inte i andra föreningar heller. Vi uppvaktade vår, och FM:s, äldste medlem, Sven Hedberg, 107 år gammal. Vid uppvaktningen lovade Sven att besöka vår kamratafton i januari. Sven har, i skrivande stund, meddelat, att han "dyker upp" tillsammans med sin Gode Man.

Vid 2010 års specialistofficersexamen på militärhögskolan i Halmstad utdelade FM Halmstad för tredje gången en bokpremie till "Bäste kamrat" på marinlinjen. Premien utdelades av undertecknad vid en ceremoni St. Nicolai kyrka.

Vid årets första kamratafton dök som utlovat vår 107-årige medlem, Sven Hedberg, verkligen upp och lät sig som alla vi övriga väl smaka av aftonens ärtor med tillbehör, allt detta förmålligt uppbackat av kök-

skamraterna. Ämnet för kvällens föredrag behandlade "Livet på Svenska konsulatet i Moskva på början av 1990-talet". Detta levandegjordes med bravur av en av våra tidigare militärattachéer, B G Eriksson

Årsmötet hölls den 6:e februari och till ny ordförande för 2011 valdes tidigare vice ordförande Richard de Garay. Kjell tar ett respitår, då han blivit mycket engagerad i Tall Ships Races 2011 med en projektanställning i syfte att med sin gedigna sjöofficersbakgrund hjälpa till att ro detta evenemang väl i hamn. Styrelsen för 2011 fick följande sammansättning: Richard de Garay, ordförande, Manfred Schulz, vice ordförande, Harry Lundqvist, sekreterare, Arne Guntell, kassör, Stig Karlsson, Alf Grönlund, Karl-Heinz Ewoldt, Arne Bengtsson och Per Schörling

Vi ser fram emot ett spännande år med stor tillförsikt och gläder oss mycket åt att få vara involverade i detta eminenta besök av många av världens ännu seglande skönheter av diverse typ och beskaffenhet. I övrigt har vi det sedvanliga programmet att glädja oss åt, med ärtmiddagar, vår och höstfesterna, vänutbytet med Kongens Lyngby marineförening, adventslunch och de små veckovisa träffarna i stugan på söndagarna.

Kjell A Jönsson/ Richard de Garay

Sven Hedberg, 107 år

Karlstad - Värmland

Vind 7-8 m/s, ymnigt snöfall. Så ser det ut i Karlstad i skrivande stund den 11 februari och så har det i princip varit ett dygn, detta efter en tid med blidväder, där mycket av den snö, vi fått tidigare, försvann. Vintern, som startade tidigt, har varit kall och lång. Det rådande vädret ställde inte bara till problem för Svenska Rallyt, utan även för vår verksamhet.

Denna ödesdigra kväll, den 10 februari, skulle vi starta ytterligare verksamhet med en PUB- och filmkväll, som skall bli återkommande och där vi samlas under andra

former och förhoppningsvis kommer att stärka kamratskapet ytterligare. För att inte riskera medlemmarnas liv och lem var vi tvungna att skjuta på upp starten av denna verksamhet, eftersom vägarna var svårframkomliga för att inte säga i det närmaste oframkomliga.

För övrigt har vi firat jul med ett som vanligt välfyllt julbord, som avsmakades av cirka 25 medlemmar.

Marinarkeologen Björn Wallbom från Värmlands museum var kvällens föredragshållare.

Björn, som var med vid undersökningarna av *Regalskeppet Kronan* som dykare, berättade och visade bilder. Det blev en intressant stund med diskussioner och jämförelser med bärgningen av *Wasa*, där en av våra medlemmar, Stig Friberg, deltog.

Nu ser vi fram mot våren, som antagligen blir intressant främst med anledning av, att vi hoppas få ett beslut om tillkomst av Karlstad Maritimt Centrum (KMC), att vi skall få hämta och ställa upp föremål från Marinmuseum för att förgylla vårt område och att man kommer att rusta Gamla Hamnkaptensbostaden. Lite ny färg på utsidan skadar inte.

Med hälsningar från Solens stad
Bert Ägren

Erik Röhse & Bert Ägren förbereder Julbordet. Foto Bill Ivarsson

Varberg

Så sitter jag här åter framför datorn i min kammare för att få ihop till en krönika i denna ansedda tidskrift. Trots att dimman ligger tät över vattendränkta fält och vägar, kan jag genom rumsfönstret iakttä ett par skator, som pysslar om sitt gamla bo i grannens vindpinade ek inför en ny säsong med nya liv. Säkert förväntade sig flera FM-

kamrater och Tärnor att traditionellt få inle-
da en ny säsong inom föreningen med att
välkomna det nya året med risgrynsgröt och
krydd sill. Tyvärr fick vi anledning att ringa
återbud, orsakat av rapporterad krasslighet
i kombination med halka och usla väderför-
hållanden. Dock kom det populära lördags-
kaffet igång veckan därefter på utsatt dag
och tid

Så har vi haft årsmöte med riktigt god an-
slutning. Mötet inleddes med en parenta-
tion över två medlemmar, som lämnat ge-
menskapen under året; med tända ljus, dikt-
läsning och en stund för eftertanke, efter-
följda av åtta glas på skeppsklockan. Med
Karl-Erik Johansson som driven ordförande
genomfördes mötet snabbt och exakt. Till
ordförande för föreningen omvaldes
undertecknad. Styrelsen i övrigt består av:
vice ordförande Jan Steinbach, sekreterare
Bengt Asterling, kassör Lennart Berntsson,
klubbmästare Ivar Svensson, ledamot Gun-
nar Larsson och ledamot Lennart Ingeltun.
Som suppleant omvaldes Arnold Ragnar-
son. En plats som suppleant är vakant, var-
för vi gärna ser, att någon intresserad med-
lem hör av sig. I samband med mötet av-
tackades klubbmästare Jan Mårtensson
med blommor och tack för hängivet arbete i
föreningen under en lång tid av år.

Efter allt det formella visade och kom-
menterade Gunnar Larsson utsökta och in-
tressanta bildspel, vilka han själv har kre-
erat. Som en hyllning till Sverige återgavs
stämningsfulla bilder i förening med dikt-
läsning av Alf Robertsson. Så visade Gunnar
spännande och "varma" bilder från Nigeria
och Saudi-Arabien, där han under flera år
har arbetat med att projektera och iständ-
sätta radio- och mobiltelefonnät. Som av-
slutning fick vi njuta av lyriska bilder av
Halland i sommarskrud, samstämda med
Ulf Lundells visa "jag trivs bäst i öppna
landskap..." Tack Gunnar, det var lysande
! Med ärtsupé, varm punsch, pannkaka,
grädde, sylt och kaffe avslutades den ge-
mytliga samvaron och därmed även årsmö-
tet 2011.

Ja, alla har säkert sett i programmet, att
vi har flera intressanta begivenheter på
gång, såsom "skeppskväll", pub-afton,
påskbuffé och sillagille. Deltag gärna !

Och se förövrigt vår informativa hemsida:
www.flottansman.se/Varberg.

Med hälsningar i vårens tid
Per Callenberg

Ängelholm

Tänk, att vi redan går mot en ny vår och i
mars, när vår fina tidning når våra läsare, är
vi förhoppningsvis ännu närmare. Man
märker redan, att den ljusa delen av dygnet
blivit betydligt längre. Jul- och nyårsfiran-
det är redan historia.

Två av vårens tre planerade föredrag är re-
dan avklarade. Först ut var Daniel Nerha-
gen, anställd på Tillbergs Design, som är
bland de världsledande, när det gäller far-
tygsinredningar. Företaget residerar i ny-
byggda lokaler vid Höganäs gästhamn. Till-
bergs har specialiserat sig på kryssningsfar-
tyg. I vår välfyllda kajuta berättade Daniel
om byggandet av världens näst största
kryssningsfartyg, m/s Norwegian Epic,
som levererades den 17 juni 2010 från ett
franskt varv. Daniel, som tillsammans med
familjen, varit gäster ombord, berättade och
visade intressanta bilder från byggtiden och
den påkostade inredningen. Daniel fick be-
svara många frågor om det 325 meter långa,
40 meter breda och 9 meter djupgående far-
tyget, som har plats för 4 200 passagerare
och en besättning på cirka 2 000 personer.
Tillbergs har varit med i många år och redan
1964 inredde grundaren, arkitekten Robert
Tillberg, Svenska Amerika Linjens flagg-
skepp m/s Kungsholm. Daniel avtackades
med vår sedvanliga lergök av ordförande
Lars Linde. Uno Hällkvist tackade före-
ningen för intressanta föredrag, inte minst
denna kväll. Det kan påpekas, att Daniel är
son till vår vice ordförande, Claes Nerhagen.

I Stadsbibliotekets hörsal berättade den 1
februari kapten Thomas Andersson och
löjtnant Carl Fredrik Lundström från Amfi-
bieregementet om piratjakten i Adenbuk-
ten, där de båda hade ingått i bordningsstyr-
kan. Meningen var, att regementschefen,
överste Ola Truedsson, skulle varit med,
men han måste ge återbud p.g.a. sjukdom.
Detta högtintressanta ämne lockade ett 70-
tal åhörare, som trotsat den svåra halkan.
Det var imponerande att höra, om vilka
enorma ytor missionsområdet omfattar. Ef-
ter den spännande genomgången följde
många frågor från åhörarna. Till vår glädje
fanns representanter från Halland och Gö-
teborg på plats, trots halkan. Utöver sed-
vanliga lergökar, fick de båda officerarna
varsin pärm med resebrev från HMS Carls-
krona, sammanställda av Claes Nerhagen
med underlag från kocken Ola Lindfeldt.

Jag vill påminna om, att Kajutan är öp-

pen på söndagar mellan 0900 och 1200 året
runt. På morgonen den 1 maj kommer för
48:e gången musikkåren att spela i samband
med en sillfrukost i Kajutan. Den 6 juni del-
tar vi som vanligt i Nationaldagsfirandet i
Hembygdsparken och sommar i Kajutan
inleds den 3 juli med korum ledd av sjö-
mansprästen Lennart Pettersson. Därefter
är det öppen Kajuta på tisdagar mellan
1100 och 1500 och då bjuder vi på kaffe
med våfflor.

Vid jultid fick vi veta, att jourhavande re-
porter Bosse Nilsson, journalist på NST,
skulle gå i pension, varvid styrelsen beslöt
att uppvakta Bosse för alla fina kontakter
under en följd av år. Tack Bosse för gott
samarbete!

Vi i Ängelholm gläder oss åt, att Riksårs-
mötet går till Helsingfors i stället för
Gdansk. Det lockar säkert fler deltagare och
håller nere kostnaderna.

Till sist kan undertecknad rapportera, att
han genomfört två föredrag om Operation
Kullen, flottmanövern i Skälderviken i sam-
band med H 55-utställningen i Helsingborg
1955, ett hos en Rotaryklubb och ett på
Stadsbiblioteket. Jag visade även filmen
från 75-årsjubileet, berättade om Flottans
Män och delade ut tidningen och annat om
vår förening. Detta gav några nya medlem-
mar och förhoppning om ytterligare.

Glöm inte kontrollera med hemsidan om
förändringar eller tillägg i programmen!

Gunnar Gunnarson

Bosse Nilsson får FM hederstecken av Lars
Linde

Claes Nerhagen, Uno Hällkvist, Lars Linde och Daniel Nerhagen med lergök

Ny lokalförening i Jönköping

Flottans Män i Jönköping hamnade i mediefokus

Flottans Män i Jönköping hamnade i mediefokus, då den nystartade föreningen kallade till både årsmöte och till presskonferens en onsdag i januari på Skeppargården intill Vätterns strand i Jönköping. Många medier hade hörsammat inbjudan till pressträffen, där Flottans Män bjöd på välsmakande ärtsoppa.

Radio Jönköping sände direkt i form av intervju med en av medlemmarna och Jönköpings Posten publicerade nyheten om, att Flottans Män efter 50 år åter finns på plats i Jönköping på självaste kultursidan. Rubriken löd: "Flottans Män dyker upp igen".

Efter presskonferensen hölls det årsmöte, där ett 35 tal nya medlemmar infunnit sig. Flera medlemmar kommer från näraliggande kommuner runt Vättern t.ex. Hjo, Karlsborg och Gränna samt i Vätterns närhet Skövde.

Till styrelse valdes Jan Johansson, Habo, Per-Åke och Wilford Strandsäter, Jönköping, Måns och Hans Sunesson, Bankeryd, Nils Dübeck och Leif Aljered, Jönköping.

Efter årsmötet kåserade kommandören Tomas Lundvall från Forsvik om livet i Flottan. Han berättade med självdistans och humor om livet på isbrytare, jagare och stabsfartyget Marieholm. Åhörarna fick också information om att det, som kallas tjänstevägen i det militära, är längsta sträckan mellan två punkter. Åhörarna gav föredragshållaren avslutningsvis en hjärtlig applåd för hans medverkan.

Nu väntar intressanta uppgifter för den nyvalda styrelsen: att skapa en innehållsrik agenda för medlemmarna och att finna en bra samlingslokal.

Flottans Män i Jönköping har fått vind i seglen!

Leif Aljered

Ett 35-tal medlemmar samlade till årsmöte i Flottans Män på Skeppargården intill Vätterstranden i Jönköping.

Jan Johansson, Habo ordförande och Leif Aljered, Jönköping sekreterare

Ät Din lunch på Militärsällskapet

Tag för vana att då och då äta lunch på
MILITÄRSÄLLSKAPET.

Sittningar 11.30, resp. 12.30. Lunch bokas senast dagen innan per telefon. Lokalerna är öppna 11.00 till 14.00, måndag till fredag under säsongen. Är Du officer, reservare eller verksam i Totalförsvaret, kan Du mot årsavgift bli medlem och inta Din Lunch.

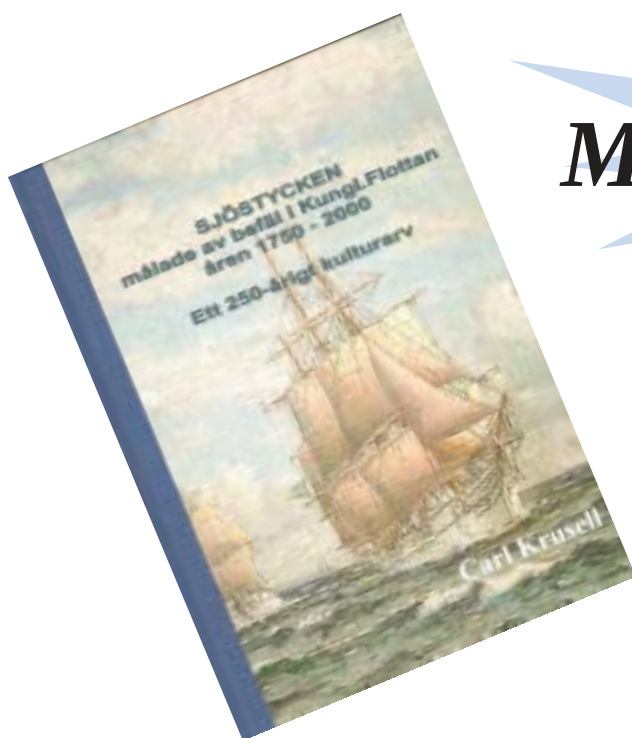
Medlemmar har dessutom möjlighet att disponera lokalerna för högtidsdagar eller andra sammankomster på kvällstid. Bokning sker i god tid, senast två veckor innan.

Njut av den vällagade och rikliga maten och koppla av i den trivsamma atmosfären.

Ta gärna med gäster. Ett konferensrum är iordningställt för sammanträden.

Adress: Valhallavägen 104. 3tr
Tel: 08-611 60 92
www.militarsallskapet.se

Målande militärer

Carl Krusell

En gång i tiden på KA 2 fick jag lära mig, att det endast fanns tre målande militärer, Sir Winston Churchill, KA 2 utbildningsofficer överstelöjtnanten Sten Berndes samt Gert Kaffa, annorlunda värnpliktig vid KA 2 1956-57.

Hur fel jag hade!

Bara inom marinmålningskonsten finns ett drygt sjuttio-tal. Detta framgår av en bok, *Sjöstycken, målade av befäl i Kungl Flottan åren 1750-2000*. Bakom den här boken ligger Carl Krusell, reservofficer i flottan och med 31 års tjänst i Svenska Ostasiatiska Kompaniet.

Varje konstnär har fått ett eget kapitel och man frap-peras av hur många av dessa, som är okända för en bre-dare allmänhet.

Sammanlagt presenteras 72 konstnärsporträtt från 1700-talets mitt fram till våra dagar. Som lokalpatriot konstaterar jag, att inte mindre än 20 av konstnärerna härstammar från Karlskrona och att betydligt fler säkert periodvis varit förlagda i örlogsstaden

Två namn kanske mer än andra sticker ut, namnen Törnström och Hägg. Jo, det är så, att konstnärerna med namnet Törnström härstammar från den store amiralitetsbildhuggaren Johan Törnström. Emanuel var son till Johan och de två övriga var båda sonsonssöner till Jo-han. Ett kuriosum i sammanhanget är, att i dag finns repre-sentanter för åttonde generationen Törnström represen-terade vid Karlskronavarvet.

Det andra namnet är Hägg. Självklart finns den störste av alla marinmålare med, amiralen Jakob Hägg men även sönerna Arvid och Erik samt sonsonsonen Christer, verksam idag, finns med.

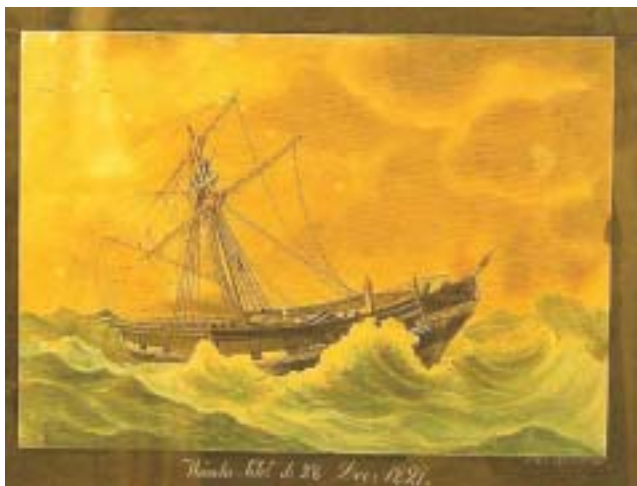
Roland Weinsjö, som undertecknad samarbetat med i många år, är mest känd för sina tuschteckningar, ofta med någon giftig kommentar, vilka glatt hans arbetskam-

Arvid Hägg. Ångkorvetten Freja. Sjöfartsmuseet Göteborg

Jakob Hägg. Svenska linjeskepp i Öresund. Privat ägo

Emanuel Törnström Briggen Vänta Litet. Marinmuseum

Erik Hägg. Kappsegling. Privat ägo

Carl Leonard Törnström, Ångkorvetten Freja. Privat ägo

Fritz Hjalmar Törnström, Ångfregatten Vanadis. Sjöhistoriska Museet, Stockholm

rater under en följd av år. Roland finns för övrigt med i detta nummer av tidningen.

Är man intresserad av svenska marinmålare och deras verk är boken en utomordentlig uppslagsbok. Boken är utgiven på eget förlag och har beteckningen ISBN 978-91-633-6768-7

Olle Melin

PS. Författaren har hållit föredrag om marinmålarna i Flottans Män i Göteborg och Ängelholm, i Sjöofficerssällskapet i Göteborg samt i Kungl Örlogsmannasällskapet. Är någon ytterligare förening intresserad, kontakta Carl Krusell, 031-7130639 eller epost: stella.maris@comhem.se

Årsbok för 50:e gången

Arsbok för Marinmusei vänner för 2010 kom från trycket lagom till jul. 2010 års upplaga är den 50:e i ordningen och har anknytning till Kalla Kriget, som var aktuellt av två skäl, dels skriftserien där Försvarshögskolan och Kungl Örlogsmannasällskapet hittills gett ut 27 böcker i olika ämnen och som forstätter med nya böcker de närmaste åren, dels av den fina utställning i ämnet, som nu visas på Marinmuseum.

Numera är det Marinmusei vänner, som ensamt har ansvaret för bokutgivningen och förutom till medlemmarna finns boken tillgänglig i bokhandeln.

Redaktionskommittén valde att beskriva Kalla Kriget från gräsrotsnivå, d.v.s. berättelser från de människor som arbetade ute på fältet.

I det första kapitlet berättar kommandörkapten Christer Fredholm, hur han som ung officer deltog i sökandet efter såväl den nedskjutna DC 3:an som den nedskjutna Catalinan. Här kan man verkligen tala om en ögonvittnesskildring.

Christer Fredholm

Två f.d. KA 2-officerare, Bengt-Göran Lexhagen och Klas Frej berättar om tjänsten vid några av försvarets kustspaningsradarstationer, som drogs igång i samband med Kubakrisen 1962 och där vissa stationer var i drift in i våra dagar. Stationen på Ölands södra udde var den, som var den vanligaste tjänstgöringsplatsen för KA 2-officerare.

Bengt-Göran Lexhagen

Klas Frej

Under en följd av år bemannade personal ur KA 2 de marina bevakningsbåttarna i Malmö och en av fartygscheferna, f.d. majoren Glenn Linder, berättar lite om verksamheten i sundet. Han koncentrerar sig på ett antal händelser, där speciellt en är värd att notera. Den beskriver, hur man efter felbedömningar jagade danska kungens fartyg Dannebrogen på danskt vatten.

Glenn Linder

F.d. kommandörkaptenen Rolf Edwardson ger några reflexioner över inträffade händelser i Östersjön under det Kalla Kriget.

Rolf Edwardson

F.d. kommandören Björn Hamilton berättar om en händelserik vecka på ubåten *Neptun* i anslutning till U 137:s grundstötning på Gåsefjärden i Karlskrona östra skärgård. Här är vi mitt i händelsernas centrum, inte minst vid den mycket närstående spaningen kring fritagningsstyrkan vid territorialhavsgränsen. Men kapitlet innehåller också en dramatisk episod, där *Neptun* efter ett elfel sjönk till botten. Detta var en händelse, som kunnat bli den största olyckan i ubåtsvapnets historia efter Ulvenkatastrofen

Björn Hamilton

F.d. överstelöjtnanten vid kustartilleriet, Rolf Lindén, ger också han läsaren en ögonvittnesbild, när han beskriver några dramatiska timmar första dagen, där det gällde att snabbt få ett artillerisystem att fungera för ett eventuellt ingripande i samband med fritagningsförsök av U 137.

Rolf Lindén

Strax efter det, att årsboken kommit ut, fick vi en bekräftelse på den ryska flottans underrättelseinhämtning, då man numera erkänt, att ett av skälen till att man inte gick över gränsen var, att man pejlade in radarn i eldledningssystemet till batteriet på Tjurkö utanför Karlskrona.

Lars Haller

Ännu i dag arbetar signalspaningsfartyget *Orion* i Östersjön, men verksamheten kanske ändå var som störst under Kalla Kriget. En av de tidigare fartygscheferna. F.d. kommandörkaptenen Lars Haller, ger i sin berättelse läsaren en inblick i denna superhemliga verksamhet. Orions envisa spanande utanför örlogsbaser på andra sidan var inte särskilt populärt, men när Kalla kriget höll på att klinga av, tyckte man ombord på *Orion*, att det var dags för lite artigheter sjöfolk emellan. Så när ett ryskt depåfartyg passerade, fick signalmannen order att hissa signalen: Jag önskar er en angenäm resa (signalflaggorna WU).

På det ryska fartyget började man rota bland egna signalflaggor, men hittade tydligen inga, för efter en stund kom ett radiomeddelande: *Orion, Orion, thank you.*

Författaren avslutar med: *Troligen hade de inte varit så hjärtliga, om de kunnat tolka vår signal, för där hade signalmannen kastat om bokstäverna och hissat UW (ett djupt lågtryck håller på att bildas).*

Undertecknad har som redaktör för årsboken medverkat med ett kapitel kallat "På jakt efter Kalla Kriget", ett kapitel, som beskriver den dagliga verksamheten vid försvaret under dessa år.

Olle Melin

Ett kapitel om svenska upplysnings- och instruktionsfilmer signerat Peter Olving samt ett kapitel om aktuella böcker i sjöhistoriska eller sjömilitära ämnen signerat redaktören avslutar boken.

Olle Melin

Peter Olving

Ännu i dag arbetar signalspaningsfartyget *Orion* i Östersjön, men verksamheten kanske ändå var som störst under Kalla Kriget. En av de tidigare fartygscheferna. F.d. kommandörkaptenen Lars Haller, ger i sin berättelse läsaren en inblick i denna superhemliga verksamhet. Orions envisa spanande utanför örlogsbaser på andra

Allt du behöver veta om - Uppblåsbara räddningsvästar

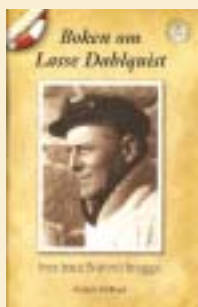
Uppblåsbara räddningsvästar har blivit allt vanligare för fritidsbruk på senare år. Utökat utbud, förhållandevis lågt inköpspris och hög tillgänglighet i fackhandeln har bidragit till spridningen av västarna.

- Det här är en unik faktabok som är fylld med information och bilder kring temat "Allt du behöver veta om - uppbålsbara räddningsvästar". Det gör den också mycket lämplig som referenslitteratur ombord och i sjösäkerhetsutbildning, berättar författaren Stefan Nilsson.

Boken behandlar inledningsvis historien om västarnas utveckling, regler och standarder för testning, godkännande och användningsområden för de fem typerna av uppbålsbara räddningsvästar. Boken går systematiskt igenom vad alla delar heter och vad har de för funktion och hur de olika uppbålsningsmetoderna fungerar. Ett kapitel fokuserar på användandet av västar och vad du ska tänka på innan du tar på den och vilka åtgärder och viktiga erfarenheter det finns från användandet i vattnet.

Helt avgörande för västens livslängd är, hur den används och hur du sköter om den. Boken ger råd och beskriver, hur du ska gå tillväga för att västen faktiskt ska bli din livvakt. Avslutningsvis sammanfattar boken krav och utbud på utbildning och övningar, men redovisar även ett antal "lessons learned" baserade på erfarenheter från verkligheten och övningar.

Boken vänder sig främst till dig som på fritiden använder en uppbålsbar räddningsväst. Antagligen i din fritidsbåt, men boken vänder sig även till personer som är yrkesverksamma på eller i närheten av vatten såsom elever i sjöfartsutbildning och flygare.

Boken om Lasse Dahlquist

År 2010, 100 år efter Lasse Dahlquists födelse, utkom en biografi om denna folkkära artist, kompositör och textförfattare. Boken har undertiteln *Inte bara Brännö brygga*, syftande kanske på Lasse Dahlquists mest kända sång, för evigt inskriven i den svenska visskatten.

Boken är skriven av Anders Wällhed, poet och författare, som bland annat härom året skrev en bok om Sjöräddningens historia.

De allra flesta förknippar Lasse Dahlquist med Västskusten och Göteborg. Men han växte faktiskt upp på Lidingö. Mycket av hans rika produktion av sånger av olika slag, är förmodligen för alltid etsade i många svenskers minne. Få kunde som han berätta i sina sånger.

Berättelsen om Lasse Dahlquists liv plöjer genom ett Sverige i stark förvandling, där både den politiska världen och underhållningsvärlden genomgår en aldrig tidigare skådad förvandling. Mot denna bakgrund framträder berättelsen om sjömannen, kompositören, filmcharmören, folkparksartisten, kåsören, fältartisten och Luciageneralen Lasse Dahlquists fascinerande levnadsöde, ett liv i ljus och mörker.

Förlag: Tre Böcker, ISBN 978-91-7029-6833

Evert Taube. Förtrollningens problem

Evert Taube skrev aldrig någon självbiografi. Hans självbiografi ligger utspridd i ett tjugotal prosaböcker. Så skriver Claes Hyllinger i förordet till Förtrollningens problem.

Boken omfattar 32 berättelser hämtade ur 6 av hans prosaböcker, böcker som kom ut mellan åren 1918 och 1960.

Evert Taube hade ett alldeles eget sätt att se och iakttä och kunde konsten att stå fri. Trots skönheten omkring sig och hans förmåga att visa närvaro, blev hans liv konst. Och han själv konstnär; i sin musik, i vistexterna, när han målade tavlor eller berättade om vad han varit med om. Hans inspiration kom oftast från Bohuslän, Argentina, Stockholms skärgård, Ligurien och Provence.

Förlag: Lindelöws bokförlag, ISBN 978-91-85379-28-6

Holmögadd

Den 12 april 1943 fick dåvarande löjtnanten vid kustartilleriet Åke Hammarberg order att snarast inställa sig i Holmsunds hamn och där ta befälet över en truppstyrka ur Karlskrona kustartilleriregemente för särskilt uppdrag. Vad uppdraget innebar skulle framgå av innehållet i ett förseglat kuvert, som han skulle erhålla vid framkomsten.

Detta var inledningen till kustartilleriets verksamhet på Holmögadd i Norra Kvarnen. De första pjäserna, i ett 15,2 cm batteri m/1898, hade transporterats från Bäckastrand på Aspö i Karlskrona skärgård.

Så småningom kom de gamla pjäserna från 1898 att ersättas av ett hypermodernt 12 cm batteri m 1970. När detta batteri efter kustartilleriets nedläggning var avvecklat år 2004, var försvarets verksamhet på Holmögadd också avvecklad.

Boken innehåller förutom beskrivning av batterierna även en beskrivning av Holmögadds historia, växt- och djurvärld samt minnen från de utbildningsperioder och repetitionsövningar, som ägt rum på ön. Bokens inledning bygger på en bok, som utkom 1980 och skrevs av dåvarande kaptenen vid KA 5 i Härnösand, K A Rasmuson. Övriga författare är Sten Olof Eriksson och Lars A Hansson.

Den här boken torde tilltala all med intresse för det svenska kustartilleriet, men även för de med intresse för Försvarsmaktens historia under 1900-talet.

Förlag: Bunkertours. ISBN 978-91-977297-2-7

Svensk Sjöfartshistoria - I storm och stiltje

Boken är ett ambitiöst försök att skildra den svenska handelsflottans utveckling under i första hand det förra seklet.

Bokens huvudredaktör är Anders Lindström och han har till sin hjälp haft ett tiotal medförfattare. Detta har tyvärr inneburit, att bokens disposition blivit något ostrukturerad och stor skillnad råder mellan de olika kapitlen.

Boken är rikt illustrerad och detta höjer bokens värde. För den sjöhistoriskt intresserade innehåller boken åtskilliga pärlor, som kan ge glada läsoplevelser.

Förlag: Breakwater Publishing AB. ISBN 978-91-978123-6-8

Bokpresentatör Olle Melin

Ivans krig

De kallades Ivan, soldaterna i Röda armén. Segern över nazisterna stod dem dyrt. Enligt beräkningar stupade omkring 8,6 miljoner av dem – nästan en tredjedel av alla, som tjänstgjorde i armén under kriget, medan de amerikanska och brittiska förlusterna i Europa uppgick till cirka 300 000 respektive 250 000. Hur kunde Sovjetunionens undernärda och dåligt ledda soldater besegra Hitlers krigsmaskin trots allt detta lidande?

Med hjälp av tidigare hemliga KGB-dokument, intervjuer med veteraner, brev och dagböcker lyckas historikern Catherine Merridale för första gången ge en heltäckande bild av soldaternas liv i Röda armén under andra världskriget.

Ivans krig är en skakande skildring av livet som soldat i Röda armén och krigets hemska vardag under åren 1939-45.

Förlag: Historiska media. ISBN 978-91-86297-12-1

Krigsfångarna

Andra världskriget är ökänt för sina fasansfulla krigsläger och förintelsen har skakat om efterkrigstidens människor. Men några, som ofta glöms bort, är de elva miljoner tyskar, som fördes till läger runt om i världen. Nästan en miljon tyska fångar återvände aldrig och än i dag räknas fortfarande hundratusentals som saknade.

Krigsfångarna är ett omskakande dokument, där Guido Knopp låter de sista samtidsvittnena komma till tals. Vi får ta del av spektakulära flyktförsök, dödsmarscher till öst och fasorna i de sovjetiska lägren. Men samtidigt, som boken är fylld av tragedi, finns här historier om vänskap och kärlek mellan fiender och nationaliteter. Knopp berättar även historien om de, som hamnade i tyska läger såsom de omkring tre miljoner sovjetiska fångar, som dog i tyskt förvar.

Förlag: Pocketförlaget. ISBN 978-91-86369-28-6

Ting – Objects

Sjöhistorisk årsbok 2010-2011 har fått titeln; *Ting – Objects* med undertiteln 100 ting ur samlingarna. I en välredigerad bok med en utmärkt layout presenteras 100 föremål ur museets stora samlingar.

När jag läser boken imponeras jag över den bredd, som museets samlingar har. Jag vill särskilt nämna fotografen Karolina Kristensson för det utmärkta fot, som präglar i boken dokumenterade föremål.

Sjöhistoriska museet har idag cirka 29 000 registrerade föremål. Dessa har insamlats under cirka 70 år, men museet övertog vid starten föremål, som tagits tillvara efter Stockholmsutställningen 1897 och de föremål som fanns i Statens sjökrigshistoriska samlingar.

Att läsa boken är som att komma ut på ett sjöhistoriskt äventyr.

Förlag: Föreningen Sveriges Sjöfartsmuseum i Stockholm. ISBN 978-91-633-7725-9

Kärlek till sjöss

Kärlek till sjöss – lust och längtan är en bok, som tillkommit efter en novelltävling med samma namn. Det var Sjöfartens Kultursällskap, som arrangerade tävlingen. Tre pristagare premierades och ytterligare fyra fick hedersomnämnan.

Dessa sju noveller tillsammans med 13 på samma tema har nu sammanställts i en bok med underrubriken *Sjömansboken III*.

Resultatet har blivit en mycket varierad och högst läsvärd samling noveller med en stor bredd både i tids- och ämnesperspektiv.

Den segrande novellen har namnet *Fripassagerarna på M/S Fina* är buren av människokärlek, personifierad av mässmannen Anne. Författarna heter Mona Lindberg och Karin Poulsen.

Förlag: Brakwater Publishing AB. ISBN 978-91-978123-7-5

På spaning efter det okända

Boken har undertiteln *Bilder från det kalla krigets ubåtsjakt* och är publikation nr 27 i Försvaret och det kalla krigets bokserie (FOKK). Vi kan läsa om Den oförsvarade Krigsmakten, om den militärtekniska utvecklingen samt inte minst i ett kapitel ubåtsjakterna ur ett arméperspektiv, skrivet av Gunnar Magnusson, som 1984 i samband med Karlskronaincidenten tjänstgjorde vid I 12 i Eksjö och aktivt med infanterisoldater deltog i ubåtsjakten.

Boken avslutas, precis som de tidigare böckerna, med ett s.k. vittnesseminarium, där deltagarnas samtal under seminariet ordagrant är återgivna.

En mycket intressant bok för alla, som är intresserade av Försvarmakten under det kalla kriget.

Förlag: Axel Abrahamsons Tryckeri AB Karlskrona. ISBN 978-91-977973-4-4

Skepp

Även denna bok har en underrubrik *5000 år av äventyr till sjöss*.

Vi får följa med på en respektingivande och häpnadsväckande resa i sjöfarendets förflutna. Här finns människans största maritima äventyr och tekniska framsteg samt imponerande bragder både på och under vattenytan.

I boken finns allt från skeppens uppkomst fram till fartyg, såväl örlogsfartyg som civila, från våra dagar. Ett synnerligen rikt bildmaterial höjer bokens värde. Små instuckna faktarutor lockar säkert många krubbitare.

Författaren till detta praktverk heter Brian Lavery.

Förlag: Fischer & Co. ISBN 978-91-85183-96-8

Födelsedagar

Vi hyllar

95 år född den

- 22-4 1916 Fanjunkare Rune Johnsson KARLSKRONA
- 3-6 1916 Direktör Carl-Gustaf Norenberg FALSTERBO
- 12-6 1916 Ingenjör Helge Svensson MALMÖ

90 år född den

- 26-5 1921 Karl-Erik Johansson VARBERG
- 14-6 1921 Lennart Berntsson VARBERG

85 år född den

- 11-4 1926 Gustaf Nygren ÄNGELHOLM
- 12-4 1926 Ingenjör Uno Tjäderquist VAXHOLM
- 19-4 1926 Bill Enström VISBY
- 6-5 1926 Civilingenjör Stig Dingertz STOCKHOLM
- 13-5 1926 Ingenjör Rune Thureson GÖTEBORG
- 18-5 1926 Kommendörkapten 1 gr Knut Ekström NORRKÖPING
- 20-5 1926 Gunnar Persson VARBERG
- 18-6 1926 Verkmästare Gunnar Adolfsson LYSEKIL

80 år född den

- 12-4 1931 Ingenjör Kurt Bergström STOCKHOLM
- 16-4 1931 Svante Jansson GRÄDDÖ
- 18-4 1931 Arne Östfalk MÄRSTA
- 27-4 1931 Lars Grade TOREKOV
- 27-4 1931 Per-Olof Öhrström MALMÖ
- 28-4 1931 Truckförare Torsten Johansson VÄSTERVIK
- 29-4 1931 Stig Eliasson ALVESTA
- 5-5 1931 Löjtnant Arne Nilsson KARLSKRONA
- 10-5 1931 Köpman Paul Larsson HALMSTAD
- 14-5 1931 Tryckeriförman Lars Richard Malmberg LYSEKIL
- 18-5 1931 Göte Mattsson HÄLSÖ
- 24-5 1931 Tjänsteman Rune Andersson SÖDERTÄLJE
- 29-5 1931 Bertil Brunberg ÄLVSJÖ
- 31-5 1931 Bengt Hylander NORRTÄLJE
- 2-6 1931 Egon Ottosson ÖSTERUND
- 5-6 1931 Per Lindberg FARSTA
- 5-6 1931 Per Olof Lindberg FARSTA
- 6-6 1931 Logeintendentent Olle Svensson STOCKHOLM
- 9-6 1931 Leif Algevi V FRÖLUNDA
- 10-6 1931 Orvar Olsson KIL
- 17-6 1931 Kontrollrumstekniker Sven-Åke Davidsson STENUNGSUND
- 18-6 1931 Leif Wersén GRÄBO
- 23-6 1931 Tekniker Bernt Öberg SUNDSVALL
- 24-6 1931 Göran Carby HISINGS KÄRRA
- 26-6 1931 Lennart Nilsson VÄSTERVIK
- 30-6 1931 Uno Andersson HALMSTAD

75 år född den

- 2-4 1936 Karl-Erik Björk KARLSHAMN
- 4-4 1936 Lennart Salomonsson BRAÅS
- 6-4 1936 Posttjänsteman Karl Gustav Lanzén STENUNGSUND
- 8-4 1936 Gymnasieadjunkt Karl-Erik Samuelsson EKSJÖ
- 17-4 1936 Gunnar Baekke GÖTEBORG
- 17-4 1936 Lars Jönsson GÖTEBORG
- 19-4 1936 Lars Ankarvall VÄSTERVIK
- 23-4 1936 Nils Ljungberg ÖSMO
- 24-4 1936 Kapten Arne Eriksson YSTAD
- 25-4 1936 Bertil Rudelöv VÄXJÖ
- 30-4 1936 Karl Gustav Andersson MARIESTAD
- 2-5 1936 Nils Svahn ÅKERSBERGA
- 5-5 1936 fd Löjtnant Hans-Göran Wirbrand KUNGSBACKA

- 8-5 1936 Lennart Fransson HELSINGBORG
- 10-5 1936 Rolf Gamborg V FRÖLUNDA
- 11-5 1936 Willy Lindgren VÄSTERVIK
- 12-5 1936 Carin Romare ÄNGELHOLM
- 15-5 1936 Herr Sven-Erik Nordsten SUNDSVALL
- 20-5 1936 Ingenjör Carl-Olof Larsson FINNSPÅNG
- 21-5 1936 Sjöingenjör Avo Tull RÅÅ
- 24-5 1936 Marlene Lindberg ALNÖ
- 25-5 1936 Torsten Törnqvist NORRTÄLJE
- 26-5 1936 Bosse A.O. Hallberg LISTERBY
- 29-5 1936 Tuve Persson HALMSTAD
- 30-5 1936 Göran Ahlstedt GULLBRANDSTORP
- 31-5 1936 Civilingenjör Jan Berglund STENUNGSUND
- 1-6 1936 Åke Wikman SUNDSVALL
- 2-6 1936 Sjöingenjör Owe Dahlgren FAGERVIK
- 3-6 1936 Bo Hedlund MALMÖ
- 12-6 1936 Bertil Ivarsson GÖTEBORG
- 17-6 1936 Ingenjör Lars Biärsjö SOLLENTUNA
- 17-6 1936 Örlogskapten Stig Isaksson VENDELSÖ
- 18-6 1936 Curt Anth KARLSKRONA
- 18-6 1936 Kranmaskinist Sven-Gösta Mårtensson SÖDERTÄLJE
- 20-6 1936 Björn Grebäck NORRTÄLJE
- 20-6 1936 Kurt Romare ÄNGELHOLM
- 21-6 1936 Rolf Bengtsson VEJBYSTRAND
- 21-6 1936 Ove Dahlgren KÖPMANHOLMEN
- 22-6 1936 Rolf Bengtsson HALMSTAD
- 30-6 1936 Ingemar Dahl SOLLENTUNA

70 år född den

- 3-4 1941 Kent Johansson LYCKEBY
- 4-4 1941 Ulf Helleday GRÄDDÖ
- 4-4 1941 Dokumentingenjör Nils-Gösta Persson TORESTORP
- 10-4 1941 Karl-Thore Magnusson NORRKÖPING
- 10-4 1941 Börje Pettersson KARLSHAMN
- 10-4 1941 Forskningsingenjör Nils Ruus SALTSJÖ-BOO
- 14-4 1941 Leif Magnusson V FRÖLUNDA
- 20-4 1941 Lars Ohlsson HALMSTAD
- 23-4 1941 Göran Persson KARLSHAMN
- 26-4 1941 Stig Insulán LYSEKIL
- 26-4 1941 Yngve Lundin NORRTÄLJE
- 27-4 1941 Leif Ljunglund HÄSSELBY
- 27-4 1941 Ingenjör Lars Simonsson NYKÖPING
- 28-4 1941 Björn Lundström RIMFORSÄ
- 4-5 1941 Löjtnant Lars Roland Iger KARLSKRONA
- 6-5 1941 Roger Bengtsson TORSLANDA
- 6-5 1941 Palle Ohlsén VÄSTERVIK
- 8-5 1941 Reino Savolainen ROCKNEBY
- 11-5 1941 Lars Göran Berg NORRTÄLJE
- 15-5 1941 Kjell-Arne Lundqvist TRELLEBORG
- 15-5 1941 Ingenjör Göran Thorén VÄSTERVIK
- 18-5 1941 Jan Ursten KARLSHAMN
- 19-5 1941 Örlogskapten Sten Gattberg STOCKHOLM
- 20-5 1941 Tore Pihl HALMSTAD
- 21-5 1941 Mejeriarbetare Arnold Ragnarsson VARBERG
- 26-5 1941 Jan Nilsson LYSEKIL
- 27-5 1941 Reklamman Kenneth Wiland HALMSTAD
- 30-5 1941 Rune Carlsson GÖTEBORG
- 4-6 1941 Tjänsteman Sven Nilsson SÖDERKÖPING
- 7-6 1941 Jan Hagberg KARLSKRONA
- 7-6 1941 P-G Hånell HÄRNÖSAND

7-6 1941 Marindirektör Robert Charley Nordqvist TÄBY
 9-6 1941 Timmerman Erik Jeppesen LAHOLM
 15-6 1941 Roland Larsson TRELLEBORG
 18-6 1941 Rune Carlsson KARLSHAMN
 24-6 1941 Egon Sterngård ÄNGELHOLM
 26-6 1941 Kommendörkapten Sölve Larsby TYRESÖ
 27-6 1941 Bill Ivarsson KARLSTAD
 27-6 1941 Sture Westin KARLSKRONA
 29-6 1941 Maskintekniker Lars Zimmermann GÖTEBORG
 30-6 1941 Sven-Yngve Larsson LYSEKIL
65 år född den
 1-4 1946 Lars Wollan HELSINGBORG
 3-4 1946 Per Jönsson LYSEKIL
 6-4 1946 Thord Wannberg JÄTTENDAL
 11-4 1946 Kustbevakningsdirektör Carl Gustaf Dahlén
 BANDHAGEN
 11-4 1946 Johan Nathorst - Westfelt V FRÖLUNDA
 14-4 1946 Anders Liljegren LÄRBO
 18-4 1946 Leif Lindbäck NORRKÖPING
 19-4 1946 Sjöingenjör Tomy Berntzen ALNÖ
 21-4 1946 Verkstadsarbetare Lars Johansson GLIMÅKRA
 23-4 1946 Verkställande Direktör Lars Wirstam VÄLLINGBY
 26-4 1946 Kranförare Roger Madeby LYSEKIL
 27-4 1946 Köpman Krister Ryding VALDERSMARSVIK
 29-4 1946 Morgan Nylander HALMSTAD
 2-5 1946 Kriminalinspektör Hans Forsman
 UPPLANDS VÄSBY
 3-5 1946 Bertil Altrichter KUNGSBACKA
 4-5 1946 Lars-Erik Jönsson HELSINGBORG
 5-5 1946 Marindirektör Lars-Ivar Nero ÅKERSBERGA
 6-5 1946 Johan Forslund INGARÖ
 7-5 1946 Arbetsledare Per-Erik Tibblin SKOGÅS
 8-5 1946 Personalchef Kjell Åke Akselsson FRÖSÖN
 10-5 1946 Thomas Kristoffersson DALBY
 20-5 1946 Jörgen Hermansen TRENSUM
 27-5 1946 Gunnar Sundqvist NORRTÄLJE
 2-6 1946 Lars Elowson NYNÄSHAMN

4-6 1946 K. G. Lundmark ANDERSLÖV
 9-6 1946 Fiskare Alf Johansson VÄSTERVIK
 10-6 1946 Thomas Weidmert BRAÅS
 12-6 1946 Kent Svensson FÄRÖSUND
 18-6 1946 Lena Sahlsten NYNÄSHAMN
 18-6 1946 Christer Wessman SKANÖR
 19-6 1946 Stig Hammarström SUNDSVALL
 19-6 1946 Logistikchef Björn Nylen SOLNA
 20-6 1946 Lars Åkerström HÄRNÖSAND
 22-6 1946 Lennart Nilsson VÄSTERÅS
 25-6 1946 Jörgen Håkansson TYSTBERGA
 26-6 1946 Karl-Erik Karlsson VÄSTERVIK
60 år född den
 7-4 1951 Göran Olsson HALMSTAD
 13-4 1951 Agronom Håkan Walldén NORRKÖPING
 15-4 1951 Bo Jansson STOCKHOLM
 16-4 1951 Rolf Wennergren ÄNGELHOLM
 17-4 1951 Dag Carlqvist MOTALA
 18-4 1951 Erland Andersson HARPLINGE
 9-5 1951 Per Erik Gamberg JÄMJÖ
 11-5 1951 Torsten Bergström VÄTÖ
 12-5 1951 Överstyrmann Manne Olsson TRELLEBORG
 16-5 1951 Tommy Svensson HALMSTAD
 26-5 1951 Traktorförare Krister Dahlberg SUNDSVALL
 30-5 1951 Christer Åkerblom LYSEKIL
 31-5 1951 Timmerman Lars Anderberg SOLLENTUNA
 12-6 1951 Lars Ekander TRELLEBORG
 16-6 1951 Snickare Björner Andersson KÄRNA
 26-6 1951 Rune Länsberg HÖGANÄS
50 år född den
 8-4 1961 Sjökapten Anders Carlzon VÄRMDÖ
 8-4 1961 Christer Lindgren VÄSTERHANINGE
 8-6 1961 Kapten Lennart Östling KARLSBORG
40 år född den
 17-5 1971 Staffan Landén STOCKHOLM
30 år född den
 11-6 1981 Elias Wästberg STOCKHOLM

Nya medlemmar

Vi hälsar följande medlemmar välkomna och önskar att alla skall få mycket glädje av medlemskapet.

Gotland

Robert Värild

Göteborg

René Ahlberg

Leif Karlsson

Egon Simonsson

janeric Mårtensson

Lennart Henriksson

Halmstad

Sven Thorell

Örjan Ekström

Paul Thur

Haninge

Roland Ekstrand

Allan Hallberg

Per Erlandsson

Härnösand

Arne Bergström

Gunnar Bylund

Ingemar Ljunggren

Paul Wiklund

Magnus Viklund

Sven-Erik Lodén

Milan Pavlovik

Ulf Jonsson

Björn Kinert

Karlshamn

Thomas Karlsson

Percy Fredriksson

Bo Ringdahl

Karlskrona

Arne Welander

Birger Dessing

Lars Tedehammar

Thomas Hallén

Ingvar Övén

Jan Lennart Erdefelt

Malmö

Krister Garin

Bertil Johnson

Norrtälje

Per Rydberg

Lars Skarin

Lars Lahti

Stockholm

Thomas Sand

Teddy Jansson

Per Oldmark

Rolf Rosenvinge

John G. A. Adams

Anders Hamrén

Rolf Berglind

Sven Persson

Göran Widén

Simon Liljendahl

Varberg

Kjell Aasheim

Rikard Bornefalk

Västerås

Per-Owe Andersson

Ängelholm

Stefan Näsman

Norrköping

Johan Gustavsson

Sven-Håkan Lundevall

Jan Svensson

Sören Båth

Per Thörnqvist

Trelleborg

Bo Bergström

Jan Sjöbeck

Thomas Andersson

Stig Linné

Finn Hultman

Janvar Hansson

Lennart Möller

Arnold Wernersson

Jonas Wallander

Jan-Erik Sjögren

Bengt Holmberg

Kalmarsund

Lennart Hägerby

Ingvar Svensson

Hans-Kristian Molander

Per Fredriksson

Sidan monteras av tryckeriet

Vad en gammal bild kan berätta

Ja, inte en utan flera. Under hösten 1983 och våren 1984 skrotades minfartyget Älvsnabben på Verkö i Karlskrona. Man kan utan tvekan säga att en epok gick i graven.

Under andra världskriget var behovet stort av ett minfartyg som komplement till *Clas Flemming*, som var i dåligt skick. För att snabbt få fram fartyget övertogs kontraktet på ett lastfartyg 1942 och redan i maj året efter var fartyget klart för leverans. Hon stapelsattes den 20 oktober 1942, sjösattes den 19 januari 1943 samt besiktigades och godkändes i början av april samma år. Efter leveransen ingick hon kustflottans minskoleavdelning. Hon utnyttjades som skolfartyg och som målfartyg och hade beredskap för minläggning.

Men mest känd är ändå Älvsnabben som skolfartyg vid utlandsexpeditioner – långresor. Första långresan gick vintern 1953-54. Hon gjorde bl.a. två världsomseglingar, den första 1954-55 och den andra 1966-67, då vår kung, Karl XVI Gustaf var aspirant ombord. Sista långresan företogs 8 november 1979 till 20 mars 1980 med dåvarande kommandörkaptenen Carl-Gustaf Hammar skjöld som fartygschef. Resrouten var: Göteborg – Punta Delgada – Port of Spain – Balboa – Acapulco – Catalina Island – San Francisco – Vancouver – Los Angeles – Galapagos – Balboa – Tortola – Santa Domingo – Lissabon – Karlskrona.

Hösten 1983 påbörjades skrotningen av fartyget på Verkö i Karlskrona av Lindbergs skrot, numera Stena. Skrotningen fick ett snöpligt slut, då de sista resterna av fartyget vid hård blåst midsommarhelgen 1984 slog runt och sjönk vid kajen på Verkö.

Tack vare sina många långresor blev fartyget något av en legend i flottan, trots att hon i många avseenden skilde sig ifrån landets övriga örlogsfartyg. Tusentals sjömän har trampat Älvsnabbens däck under de 25 år hon användes som långresefartyg.

Foto: Olle Melin

Olle Melin

5 november 1983

April 1984

Maj 1984

Älvsnabbens namnskylt står idag utanför skrotfirman i Karlskrona

Välkommen till Stora Tratten!

Flottans Mäns sommarparadis juni till augusti

- 1 Klubbhuset Evert Taube
- 2 Rosemarie - Holmvärdens stuga
- 3 Carmencita
- 4 Albertina
- 5 Sköna Helén
- 6 Maj på Malö
- 7 Ellinor
- 8 Rönnerdahl
- 9 Sjösala
- 10 Calle Schewen
- 11 Sopstation, återvinning
- 12 Bastu
- 13 Hamn med bryggor
- 14,15 Nya Toaletter
- 16 Färskvatten

Inte långt från Finnhamn i Stockholms skärgård ligger Flottans Mäns sommarö Stora Tratten, lätt tillgänglig med skärgårdsbåt från stan. Där kan föreningens medlemmar, oavsett vilken lokalförening Ni tillhör, hyra en stuga eller lägga till med egen båt. Ön ligger utmed Husaröleden på N59°28',1; O18°49',6.

På ön finns klubbhus och sju stugor att hyra. I alla stugor finns gasolkök, kylskåp eller kylbox. Färskvatten hämtar Du från tunnan vid vårt vattenreningsaggregat.

Det råder ingen lyx på ön, men bendet «r mycket prisvärt. På ön finns också en vedeldad bastu, badbryggor, en sandstrand för barnen, båtar att hyra, en gästhamn och runt 1/4 av ön finns nya yskvatten. Flottans Män köpte ön år 1944 och har sedan dess genom ideellt arbete och generösa gåvor gjort till ett litet paradiset.

På sommaren under juni till augusti. Under denna tid finns en holmvärd på ön som sköter om ön. Stuggäster hämtas och lämnas på Finnhamn av holmvärderna.

Stugbyten sker på söndagar och på tisdagar & fredagar ordnas handlingsresor till ICA på Ingmarsö.

Observera att det är lättast att få en stuga i början och i slutet av sommaren.

Den som inte besökt St. Tratten har missat det bästa Flottans Män har till sitt förfogande. Gå gärna in på stockholmsavdelningens hemsida www.Åtönsman.se och klicka på "Aktiviteter" och sedan bilderna.

Vi välkomnar alla sponsorbidrag !

Stora Tratten är riksföreningens ö, men förvaltas av Stockholmsföreningen på ideell basis. Tyvärr ökar alla kostnader för underhåll, drivmedel, sophämtning mm och för att kunna bibehålla en skälig standard på, eller helst förbättra, våra stugor och övriga anläggningar behövs Återintäkter. Detta kan i första hand åstadkommas med hjälp av beläggning av stugorna och ökad sponsring (inget bidrag är för litet). Stora Tratten är en riktig pärla i Stockholms skärgård och måste vårdas ömt av FM. Det är en unik plats för oss medlemmar att samlas på under sommaren. Där kan vi sitta på ljugarbänkarna vid stranden och berätta gamla minnen och om vädret mot all förmodan skulle vara otjänligt kan vi träffas i vår fantastiska klubbstuga, Evert Taube, framför en brasa i öppna spisen.

Stugpriser				Tillägg för icke medlemmar	
Stuga		Kr/dygn	Kr/vecka	Kr/dygn	Kr/vecka
Calle Schewen	4 bäddar	300	1925	120	330
Albertina	4 bäddar	270	1735	120	330
Rönnerdahl	3 bäddar	270	1735	60	220
Sj½sala	3 bäddar	270	1735	60	220
Maj p® Mal¼	2 bäddar	220	1390	60	220
Sköna Helén	2 bäddar	180	1155	60	220
Carmencita	2 bäddar	180	1155	60	220

In- och utÅyttning i stugorna sker normalt p® s½ndagar. Uthyrning av stugor f¼r hela s«songen kan medges av Trattenkommittén och då gärna till arbetande medlemmar.

Transporter

Vid veckohyra ingår transporter mellan Stora Tratten och Finnhamn i samband med ankomst och avfärd, samt handlingsresor tisdag och fredag till ICA på Ingmarsö. ICA Ingmarsö är ombud för Apoteket, Systembolaget och Svensk kassaservice. I samband med ankomst kan livsmedel för ett par dagar inhandlas i affären på Finnhamn (begr«nsat sortiment)

Extra resor kostar 50:- till Finnhamn och 100:- till Ingmars½. Medf¼ljande betalar 20 kronor.

Avgifter och Sponsring

Medlem betalar 75:-/dygn och icke medlem 100:-/dygn i hamnavgift. Den som sponsrar Stora Tratten med minst 500 :-/®r betalar ingen hamnavgift under innevarande s«song.

Vid bastubad tas en avgift ut om 75:-/b®t och tillf«lle.

Bokning

Boka via Internet p® v®r hemsida www.Åottansman.se klicka p® ôStora Trattenô eller anv«nd talongen nedan och skicka den till Flottans Män i Stockholm, Teatergatan 3, 111 48 Stockholm. Svar om bokningen erhålles efter ca en vecka. Medlemmar kan b¼rja boka redan den 1 oktober f¼r n«stkommande sommar medan icke medlemmar f®r b¼rja boka tidigast 1 januari samma ®r. Bokningsavgift om 200:- ska inbetalas till **PG358022-2** senast 2 veckor efter bokningsbekräftelse erhållits och stugavgiften inbetalas på samma PG senast 2 veckor före tillträde. Bokning för del av vecka görs hos holmvärden under ordinarie öppetid. Det är lättast att få stuga under de första och sista veckorna på säsongen.

Avbokning

Bokningsavgiften ®terbetalas ej om inte s«rskilda sk«l f¼religger och hyra f¼r outnyttjad tid ®terbetalas inte.

Stugbokning

ë ë ë ë ë ë ë ë ë ë ë ë ë ë ë .. ë ë ë ë ë ë .. Vuxna: ë ë ë Barn ë ë ë ë

Textat namn Medlemsnummer

.....
Gatuadress

.....
Postnummer Postadress Telefon inkl riktnr

.....
Namn på önskad stuga Önskas hyra under tiden

.....
Alternativ önskad stuga Önskas hyra under tiden

I/R NY

Manhattanveckor på Helsingforsbåten!

Träffa superhjältar och prova Sex and the City-liv under 40 timmar ombord på våra Helsingforsfartyg. Perioden 15.3 – 31.5 förvandlas de till Manhattan i miniatyr med alla de välkända elementen från staden som aldrig sover. Upplev Americana-menyer, drinkar, jazzklubb, New York-show och mycket mer.

Helsingfors- kryssning fr 225:-

Ingår: båtresa, del i C4-hytt.
Gäller t o m 31.5 2011.

SILJA LINE

www.tallinksilja.se 08-22 21 40*

*Serviceavgift tillkommer, boka online så bjuder vi på den.
Begränsat antal platser, gäller utvalda avgångar.

Kontaktmän i förbundsstyrelsen och lokalföreningar

Styrelse och lokala föreningar kan även nås via hemsidan www.flottansman.se

Förbundsstyrelse och kansli

Förbundsordf	Johan Forslund	08-571 448 51	Dagsverksgatan 14	134 65	INGARÖ
Vice förb.ordf	Jan Wikberg	063-12 95 62	Spovvägen 33	831 62	ÖSTERSUND
Sekreterare	Bo Schagerberg	08-530 447 57	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN
Sekreterare	Örjan Sterner	08-745 23 02	Odenvägen 19	136 42	HANINGE
Kanslichef	Lennart Bresell	08-449 31 58	Balingsnäs vägen 92	141 34	HUDDINGE
Medlemsregister	Nils-Gösta Persson	0320-557 44	Svansjö Magerhult 6	511 93	TORSTORP
Infoansvarig	Bo Schagerberg	08-530 447 57	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN
Webbmaster	Bengt-Olof Arnsten	063-57 93 00	Havrevägen 4 nb	831 71	ÖSTERSUND
Kansli	Flottans Män	08-678 09 08	Teatergatan 3	111 48	STOCKHOLM
			Öppet tisdagar 9-16		

janwikberg@hotmail.com
bo.sch@bredband.net

lennart.bresell@telia.com
n-gpersson@swipnet.se
bo.sch@bredband.net

riksforbundet@flottansman.se

Region Nord

Representant i förbundsstyrelsen: **Jan Wikberg.**

Härnösand	Lars Sellgren	0611-196 34	Hagagatan 74	871 40	HÄRNÖSAND
Sundsvall	Bertil Graeve	060-57 97 14	Borevägen 5	860 32	FAGERVIK
Östersund	Jan Wikberg	063-12 95 62	Spovvägen 33	831 62	ÖSTERSUND

Region Mitt

Representanter i förbundsstyrelsen: **Örjan Sterner, Bo Schagerberg och Ove Hagström.**

Gotland	Olof Berglund	0498-21 51 75	Lyegatan 22	621 43	VISBY
Föreningslokal:	Marinstugan	0498-21 14 17	Södevägen 56 B	621 58	VISBY.
Haninge	Lars Engvall	08-777 95 26	Lilla Hundens gata 422	136 64	HANINGE
Linköping	Gunnar Feldt	0709-40 64 00	Tuvgatan 28	589 57	LINKÖPING
Norrköping	Ove Hagström	011-23 90 15	Nygatan 55	602 34	NORRKÖPING
Föreningslokal:	Marinlokalen	011-13 84 25	Saltängsgatan 48	602 38	NORRKÖPING.
Norrtälje	Lars Krüger	0176-23 46 41	Norrviken 1472	760 21	VÄTÖ
Föreningslokal:	"Marinlokalen".		Götgatan 14 A	761 64	NORRTÄLJE.
Nynäshamn	Hans Martinelle	08-520 211 13	Hamngatan 7B	149 31	NYNÄSHAMN
Stockholm	Örjan Sterner	08-745 23 02	Odenvägen 19	136 42	HANINGE
Föreningslokal:	Flottans Män	08-611 10 11	Teatergatan 3	111 48	STOCKHOLM.
Södertälje	Thomas Westerberg	08-550 344 42	Ekenbergsgatan 30	152 43	SÖDERTÄLJE
Föreningslokal:	Notholmen	08-55 15 50 14	Hörningsholm,		MÖRKÖ
Västerås	Stieg Andersson	0708-908616	Bäckvägen 6	734 51	KOLBÄCK
Föreningslokal:	Flottans Män		Slakterigatan 10	721 32	VÄSTERÅS

engvall.lars@telia.com

ovemarin@tele2.se
flottansman@telia.com
08276578@telia.com
(ej postmottagning)

t_westerberg@hotmail.com
(ej postmottagning),
vasteras@flottansman.se
stieg.andersson@swipnet.se

Region Syd

Representanter i förbundsstyrelsen: **Göte Lindberg och Rolf Pärnhem.**

Kalmarisund	Bengt Hammarlund	0480-227 03	Drott. Margaretas väg 27A	392 45	KALMAR
Karlshamn	Rolf Pärnhem	0454-19 611	Drottninggatan 22	374 35	KARLSHAMN
Föreningslokal:	Flottans män	0454-163 40	Lärkgatan 2	374 34	KARLSHAMN
Karlskrona	Per Nordgren	0455-268 30	Orkestergatan 30	371 49	KARLSKRONA
Kristianstad	Lars-Ingvar Elofsson	044-23 50 31	Byastensvägen 10	291 77	GÅRDS KÖPINGE
Malmö	Jörgen Persson	0413-603 44	Vångavägen 9	241 32	ESLÖV
Trelleborg	Göte Lindberg	0410-401 84	Syréngatan 3	231 53	TRELLEBORG
Västervik	Carl-Erik Edström	0490-184 20	Sjöviksgatan 2	593 42	VÄSTERVIK
Växjö	Lennart Salomonsson	0474-330 38	Eke Solklint	360 42	BRAÅS

abe@hammarlund.net
parlhjem@telia.com

pernordgren@gmail.com
l.i.e@tele2.se
jorgenpersson.fmmalmo@telia.com
gotelindberg@hotmail.com
familjennord@bredband.net
vaxjo@flottansman.se

Region Väst

Representanter i förbundsstyrelsen: **Lars Linde och Lars-Erik Wennersten.**

Göteborg	Bertil Andreasson	031-29 37 57	Stensängens lycka 18	423 36	TORSLANDA
Föreningslokal:	Marinstugan	031-29 07 23	Örlogsvägen 6, Nya Varvet.	426 71	V.FRÖLUNDA
Halmstad	Richard de Garay	070-8710263	Källtorps Gård 331	305 91	HALMSTAD
Föreningslokal:	Marinstugan	035-10 84 22	Dragvägen	302 42	HALMSTAD
Jönköping	Jan Johansson	036-433 44	Björkvägen 7	566 92	HABO
Karlstad-Värmland	Göte Rahm	054-15 52 05	Stingsgatan 2	652 26	KARLSTAD
Lysekil	Van Carlsson	0523-473 97	Rixövägen 13	454 93	BRASTAD
Varberg	Per Callenberg	0340-422 19	Vrånvägen 21	430 10	TVÅÅKER
Föreningslokal:	Gamla tullhuset	070-391 04 26	Otto Torelles gata 3	432 44	VARBERG.
Ängelholm	Lars Linde	0431-141 18	Lupingatan 9	262 62	ÄNGELHOLM
Föreningslokal:	Flottans Män	0431-149 30.	Östergatan 89	262 00	ÄNGELHOLM.

bertil.andreasson@comhem.se
goteborg@flottansman.se
ri.degaray@gmail.com
halmstad@flottansman.se
jangustav.olander@telia.com

van.c@telia.com
cal.per@telia.com

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen till:
FLOTTANS MÄN
Teatergatan 3,
111 48 STOCKHOLM

ima is kq,qc

Mästare på smygteknik

Ima is kq qr<p d°p k _pgl f°ercil mjme g t@pjbqij_qq + n« wr_l maf slbcp,
Tg imlqrp scp_p* `weecp maf slbcp f«jjcp s `«r_p maf °pjmeq k _pgl_ qwqrc k
k cb _t_lacp_b qkwercilgi, ?lbp_ dp_k e«leqpgi_ npmb sircp ©p bcr jsdr+
m`cpmclbc Qrpgjgle+qwqrc k cr\* s `«rqp@bb lgleqqwqrc k maf kglp°hlgleq+
qwqrc k, Tcpiq_k fcrcl `cbpgtq g Qtcpgec g K_jk °* n« Ksqi° maf g I_pjqipml_,
Ima is kq gle«p g Rfwqqcl Ipsnn K_pg lc Qwqrc kq,

ThyssenKrupp Marine Systems

Thyssenkrupp